

CAP

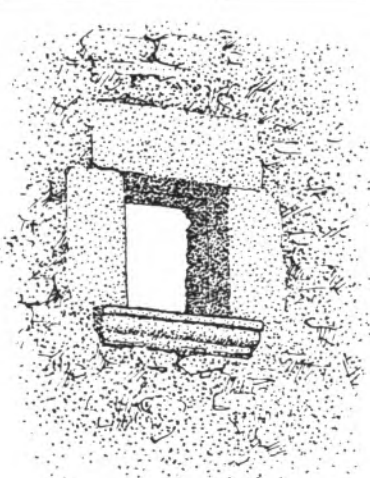
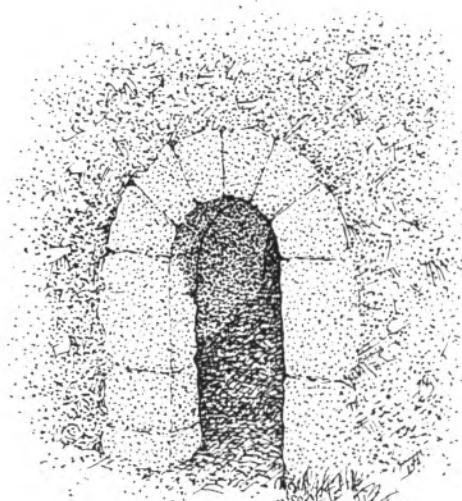
VERMELL

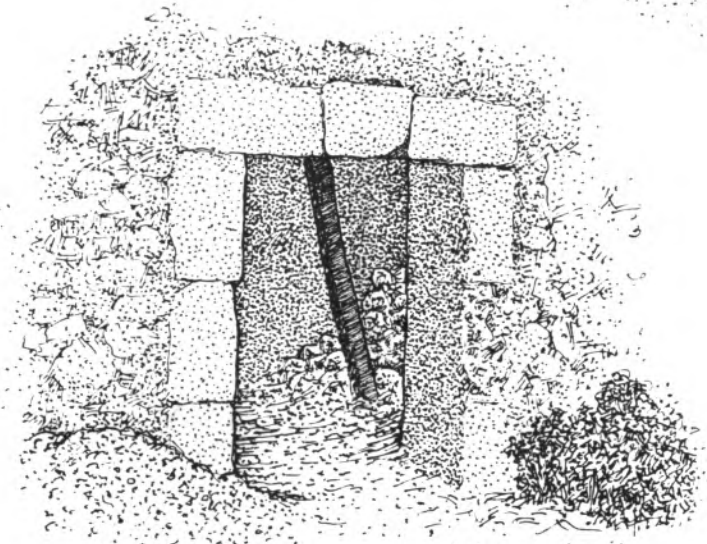
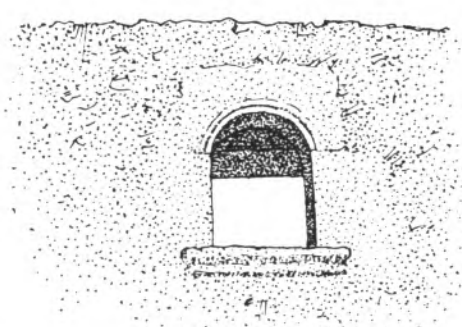
ne. 149

Capdepera i Cala Rajada

gener 1992

M^o CAMER

SON XONA
CAPDEPERA

Biel
Aout 89

PORTALET

Cap Vermell

gener 1.994

Ne. 149

Obra Cultural Balear

Capdepera

i

Cala Rajada

L'hem fet:

Joan Rai.

Pep Terrassa.

M. Antònia Gomis.

Jaume Fuster.

Paco Galià.

Sebastià Ferrer.

Biel Torres.

Joan Espiritusanto.

Miquel Ferragut.

Llucià Sirer.

Isidor Rodríguez.

Andreu Genovart.

Toni Melis

Dipòsit legal 1197/80.

Imprimeix:

Apostol i Civilitzador

*Els col.laboradors
d'aquesta revista expressen la
seva opinió als articles firmats*

Cap Vermell.

Apartat de correus, 69.

Capdepera.

Si l'any 1992 fou l'any de les meravelles (la Expo sevillana, les Olimpíades de Barcelona, el Vè. Centenari, la bonança econòmica, la cultura de l'especulació...) el 93 sembla destinat a ser un any per a oblidar. La crisi econòmica que afecta a molts de gabellins i calarajaders, en diverses intensitats, s'ha traslladat a altres àmbits de la nostra convivència. La frase "no hi ha duros" es repeteix fins a fer oi per polítics atrapats per les seves promeses, comerciants assetjats per nous impostos, famílies que suporten l'atur o per les distintes administracions que retallen serveis.

Ara bé, tot no és negatiu, hi ha hagut canvis d'actuacions per mor de la manca de recursos: s'ha vist la necessitat de racionalitzar les despeses -cosa que no sempre s'ha fet-, s'ha intentat prioritzar les realitzacions i inversions, s'han congelat algunes subvencions, i tots començem a exigir control i transparència en l'administració dels recursos públics -ens hem tornat molt més crítics-.

A nivell municipal, l'any ha estat marcat per la inestabilitat de l'equip de govern, motivada més per desavinences personals que per la pressió de l'oposició. La manca de recursos, la frenada de les subvencions autonòmiques i estatals (cosa generalitzada a la resta de municipis de Mallorca i encara de tota Espanya, per bé que això no ens consola) ha paralitzat la capacitat inversora, obligant a mantenir precàriament les despeses ineludibles i els serveis ja existents, malgrat alguns hagin sofert retalls considerables, com en el cas del departament de cultura, que pràcticament ha quedat en no res i obligà a la dimissió del regidor de l'àrea. Com a excepcions podríem citar l'àrea econòmica -de dubtosa eficàcia, ja que encara no s'ha tancat el pressupost de 1992- i la Policia Local, que fins i tot ha augmentat el pressupost disponible.

Coses positives també se n'han fet: les festes són populars més que mai, s'ha inaugurat la primera fase de circumvalació de Capdepera, s'ha rehabilitat l'Escorxador, s'han inaugurat noves dependències del Cementeri, a la fi s'ha acabat el túnel d'Es Vidrier, s'ha millorat la carretera de Sa Font de Sa Cala, s'ha regulat (?) el trànsit de Cala Rajada, s'ha començat el nou centre de salut de Capdepera, s'inaugurà la llar de la gent gran de Cala Rajada, i, com no podem oblidar, s'acabaren les obres d'embelliment de les nostres zones turístiques de Canyamel i Cala Rajada.

Hi ha hagut temes polèmics, com la concessió i finançament de les dites obres d'embelliment, l'explotació de les platges, l'augment de l'IBI, el pàrking de Cala Agulla, etc.

Però encara queden projectes per realitzar, com el centre d'educació secundària, la millora dels parcs públics, el poliesportiu, la casa de cultura, la remodelació del Teatre Principal...

ALEGRES I CONTENTS. Al "Portalet" del mes passat dubtàvem de la capacitat de transparència del partit que més profit havia de treure de la moció de censura municipal. Ara, UCAP ha repartit pel poble unes fulles explicant la seva versió dels fets. Com poden comprovar els lectors de "Cap Vermell", la influència de la revista sobre els polítics locals no és gens menyspreable. Alegres i contents estam d'haver ajudat a aconseguir una major transparència política al nostre poble.

La redacció de "Cap Vermell" recorda als responsables de tots els partits polítics i associacions que disposa d'una secció per publicar els seus articles, comunicats i manifestos.

VAIXELL. El vaixell "Arlequín Rojo", que regularment fa la travessia d'Alcúdia a Ciutadella, tingué una averia a tres milles del cap de Capdepera, amb tot el passatge a bord.

La nau aconseguí arribar al port de Cala Rajada per ella mateixa, essent ajudada per l'embarcació de salvament "Cavall Bernat" que sortí de Palma per ajudar al vaixell damnificat, el qual quedà amarrat al nostre port.

OBRES AL PORT. El Servei de Ports i Litoral, depenent de la Conselleria d'Obres Públiques, està duent a terme obres importants en el port de Cala Rajada, amb les que es preté, a més d'oferir serveis als usuaris (dutexes, waters, etc.), millorar l'estètica d'aquella zona. Les obres afectaran, concretament, al començament de l'espigó del moll nou que, per cert, era un focus de brutícia.

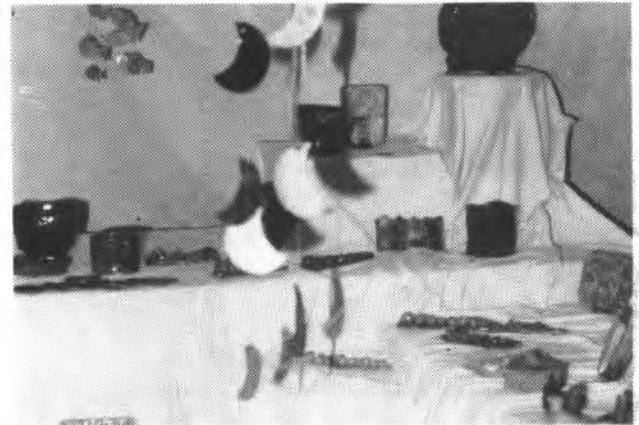
VACUNACIÓ. Des de fa un parell d'anys, s'està duent a terme la vacunació sistemàtica de la població escolar contra el virus de l'hepatitis B. Aquestes vacunes són subministrades per la Conselleria de Sanitat i fan de la nostra comunitat una de les pioneres dins l'Estat espanyol. A les Balears es calculen uns cent-cinquanta mil infectats, amb uns onze mil portadors crònics.

La vacunació es realitza durant la preadolescència, concretament a 5è. d'EGB, i suposa l'administració de tres dosis (inicial, un mes i sis mesos després).

ESCOLES. Al final del primer trimestre del curs escolar, i coincidint amb el començament de les festes de Nadal, les escoles foren engalanades amb una decoració pròpia d'aquestes dates. A més, i ja comença a ser tradició, els alumnes del C.P. S'Alzinar cantaren nadales a l'esgl'esia de Sant Bartomeu, mentre els alumnes de S'Auba tingueren el seu festival amb actuacions diverses.

A les dues escoles tingueren lloc exposicions de material fet pels propis alumnes, concretament a S'Alzinar la mostra fou de treballs manuals de tercer cicle de secundària i segona etapa. A S'Auba, l'exposició fou de ceràmica feta al taller de fang dirigit per na Carme Carrió.

L'ESPERANÇA. Les festes de L'Esperança oferiren, aquest darrer any, un programa extens i intens, amb multitud d'actes culturals i religiosos. A més d'allò que ve essent habitual en el terreny estrictament religiós, poguérem gaudir d'actes recreatius com la ginkama, el primer torneig de tennis-taula, la passejada ciclista, el concert de la Coral, etc. Un acte entranyable i molt concorregut fou la conferència de Pep Terrassa al saló de plens de l'Ajuntament, en què parlà

sobre la devoció de L'Esperança a Capdepera.

CASTELL. S'han duit a terme unes quantes millores en el recinte del Castell. Es tracta de la col·locació d'uns bancs de ferro i fusta a diversos racons de la pujada que conviden al descans (sempre s'agraeix poder fer una aturadeta per recuperar forces), així com la reixa que protegeix el valuós Sant Crist de la capella de Sant Joan, per tal que pugui ser admirat per tots els visitants. També, a l'entrada del Portalet s'ha fet un tancat de vidre i fusta on el donat podrà atendre el públic.

ROBATORI. Els robatoris són, per desgràcia, una notícia recurrent: tornen mes rera mes. Aquest que vos relatom succeí a uns veïns de la Costa d'en Capet, el dia 26 de novembre. A aquesta família li sostragueren una sèrie d'objectes de divers valor i, com que era diumenge, el sospitós d'haver comès la malifeta no anà totd'una a vendre el botí, però sí que ho intentà l'endemà. La víctima l'esperà i el seguí fins veure la direcció que prenia, avisant de seguida les forces d'ordre públic. El resultat fou la detenció del delinqüent amb els objectes robats a l'interior del seu vehicle. Per una vegada, la col·laboració ciutadana ha anat més enllà de les paraules.

FESTES. Les tradicionals festes nadalenques han passat amb la tònica habitual. Nit bona, sopar familiar; Cap d'Any, marxa i disbauxa; Reis, il·lusió i regals per als més menuts. Malgrat la crisi dels nassos, el consumisme segueix ofegant el sentit religiós d'aquests dies.

Volem significar, un any més, l'esforç de la comissió dels Reis, gràcies a la qual els infants viuen amb il·lusió renovada l'arribada de Ses Majestats. La complexa organització i les moltes hores de feina emprades de forma desinteressada, tenen la seva recompensa en la gran participació i l'alegria incontenible dels infants a l'hora de dur la carta als patges, en el moment de la llarga espera en el moll, o a la recollida finals dels suspirats regals.

Enguany ho tengueren mal de fer, entrar al port, amb la mala mar que hi havia. Algú duia una bona marejada. Que la màgia continuï.

SOBRASSADA. El Govern Balear va aprovar el reglament de la denominació d'origen específica "sobrassada de Mallorca". La Conselleria d'Agricultura i Pesca preveu

així la promoció i defensa, a nivell internacional, d'aquest producte genuí mallorquí. Per a la producció només es podran utilitzar aquests ingredients: carn de porc, del 30 al 60% de magre, i entre un 40 i un 70% de xulla; pebre vermell, entre un 4 i un 7%; sal, entre 1'8 i 2'8%; i espècies o aromes naturals. El Decret, així mateix, prohibeix l'ús de qualsevol substància colorant, natural o artificial.

Aquesta regulació és una bona notícia per a la comercialització i expansió d'aquest producte tan apreciat pels mallorquins i pels forans que el tasten.

SETMANA DE LA RÀDIO. "Capdepera Ràdio" ha presentat durant tota una setmana una sèrie d'actes culturals i lúdics, amb la intenció de donar a conèixer la seva presència i la programació del primer trimestre del 94.

S'han fet unes aferratinetes i uns curiosos abonaments que permetien de fer consumicions a diversos locals, o participar a sortejos distints. Iniciatives com aquesta ajuden a sortir de l'ensopiment cultural en què ens movem darrerament.

NOMENAMENT. El Ple de l'Ajuntament de Capdepera ha triat una nova jutgessa de pau: Margalida Salamanca. Ara bé, falten uns quants mesos perquè aquest nomenament sigui efectiu, ja que el procés de ratificació és ben llarg.

SUPLEMENT. Conjuntament amb aquest número 149, corresponent al mes de gener, rebreu el nostre regal de Reis. Es tracta del suplement en el que podreu trobar el text de les tres narracions guanyadores del certamen de Sant Roc i Sant Bartomeu, així com distintes fotografies guardonades a la marathón fotogràfica de les festes d'estiu. La portada és obra, exclussiva per a "Cap Vermell", de l'artista Colau Vives.

BIBLIOTECA. Per a les festes de Nadal la Biblioteca Municipal "S'Auba" ha realitzat una sèrie d'activitats extraordinàries d'animació a la lectura.

-Dia 20 de desembre, els infants de tres anys de l'escola s'Auba, visitaren la biblioteca i els hi contaren un conte de Nadal.

- Dia 29, realitzaren diversos tallers nadalencs:

postals de felicitació, punts de lectura i decoració de la biblioteca.

-Dia 30, Contes de Nadal, lectura de narracions amb referència a les festes dins l'activitat: "L'hora del conte"; estava dirigida a infants menuts, que encara no llegeixen i als neolectors.

NOU VIAL. S'ha remodelat la prolongació del carrer Castellet, davant l'Hotel Luna. L'avinguda queda així amb voravies noves i un jardí central, millorant notablement l'aspecte del carrer.

CAPDEPERA i ELS REIS. Per aquestes festes s'ha publicat el llibre de Gabriel Llompарт titolat "EL belén Mallorquí", a ell trobam una referència ala representació de **Els Reis** que feren a Capdepera els anys passats. Diu així: *la representación de la obra ha llegado a un nivel de perfección encomiable, aunque no se pueda decir lo mismo de la estabilidad de la puesta en escena. Su periodicidad bien deseable tiene en contra diversos condicionamientos sociológicos locales.*

El llibre és molt recomanable, amb unes fotografies esplèndides.

PP-CAPDEPERA. El proper divendres dia 14 està prevista l'Assemblea General d'Afiliats del Partit Popular local, per triar una nova junta local. L'única candidatura presentada està encapçalada per Joan Flaquer, com a president i Pere Llabata i Joan Garau com a vice-presidents. A més inclou a Maria Orpi (secretària) i Magdalena Maldonado (tresorera). La Juanta està formada per 22 membres. (Ens ha arribat un comunicat d'aquest mateix partit justificant la seva postura positiva davant la renovació d'una pòlissa de crèdit presentatada per la batlia, que reproduïrem al proper número).

PSM-CAPDEPERA. Dia 22 tingué lloc a un conegut restaurant de cala Rajada un sopar-terúlia d'afiliats i simpatitzants del PSM, amb la presència de Mateu Morro, membre de l'executiva de Mallorca.

Es tractaren diversos temes de política local, especialment la situació creada per la sortida de Pere Nadal de l'equip de govern, i una interessant valoració de l'actuació del regidor nacionalista a l'ajuntament de Capdepera.

MÚSICA. Dia 23 de desembre els alumnes de

l'escola de música realitzaren el seu concert de Nadal a l'església de Cala Rajada amb notable participació d'alumnes i espectadors, especialment pares i familiars dels joves intèrprets.

Perles Cultivades.

Així reflexionava en jaume Santandreu, des de la seva secció "Reclus de camada", del setmanari Migjorn, en referència a aquest temps de Nadal.

1. - No s'abeu quin és el paradigma de la protesta?
- Sant Josep, fent potadetes a la Cova

de Betlem, mentre exclama: "Jo volia una nina"!

Sens dubte, el banyut de Déu, sabia molt bé el que demanava.

2.-"Tots els camins porten a Roma". Fins i tot L'Opus Dei regala les guies. Però, cada pic més pocs conduïxen a BETLEM.

3.-Tanmateix Nadal té tota la raó quan ens fa viure que "L'única pàtria de l'home és la INFENTESA"

4.-De plorar i besar mai no en quedam tips. Dáixò se'n diu TENDRESA.

5.-Si hom comença a pensar que és el millor, ben prest creurà que és l'únic, per tot seguit imposar-ho als altres. I ja tenim un fanàtic més.

6.-Quan pegà la patinada de Galileu, l'Església deia "No es mou". Ara segueix patinant quan intenta imposar als Galileus del sexe: "No se remena".

7.-...I pensar que tot aquest negoci de la Multinacional Vaticana començà dins una cova amb un bou i una mula!

8.-Els catòlics son tant bons que quan et maten, gairebé sempre a picades d'agulla, et perdonen que els embrutis de sang

9.-Fantasma, arrabassa't el llençol!

10.-Avui, m'es que mai, només hi ha una felicitació que valgui: "SALUT, FEINA I PER MOLTS D'ANYS!".

Jaume SANTANDREU

Música.

Programació de concerts que dintre del Cicle " Un hivern a Mallorca", tindran lloc a la església de Cala Rajada:

- * 8 de gener: Mujeres en la música (Música Antigua, grup de cambra).
- * 22 de gener: Trio Leonardo (piano, violoncel i violí).
- * 12 de febrer: Brandis Quartet (quartet de corda).
- * 26 de febrer: Concert d'orgue (sense confirmar).
- * 12 de març: Villalobos academy (sextet de violoncels).
- * 26 de març: Peter Schmaltuss (piano).
- * 9 d'abril Clive Conway Trio (piano, violoncel i flauta).
- * 23 d'abril: Cor Cambra Studium

El temps .

per Joan Espiritusanto.

Desembre és el mes en què arriba l'hivern, la seva entrada tingué lloc el dia 21 a les 20hores i 26 minuts, abans del dia de Sant Tomàs que es celebra ara en el nou santoral dia 3 de juliol. Ha estat un mes normal sense que tenguén anotacions fora de lloc.

Resumint, set dies de pluja banyà els nostres camps i poblacions, distribuïts a la primera desena del mes, més un dia de pluja inapreciable. Dos dies de pluja a la segona desena amb 6 litres en total i apreciand-se el dia 15 en forma de calabruix, a les nou i mitja del matí acompanyat de pluja forta.

La tercera desena del mes tingué quatre dies de pluja amb 16,2 litres. El total, pert tant, és de 22,2 litres per m2. S'enregistrà també calabruix dia 12 al matí.

Els vents que dominaren els dies de pluja foren la tramuntana, a mitjan mes els de mestral i a l'acabament de mes un altre pic tramuntana.

Les temperatures màximes han estat oscil.lant entre el 13º i els 16º, observant-se un petit descens a l'arribada de l'hivern, essent la mínima de les màximes el dia 27 amb 9º.

Les temperatures mínimes oscil.laren entre els 7º i els 11º. La mínima fou el dia 26, amb 5º graus, amb 6º el dia anterior i posterior.

AGENDA DE LA VILA

Nats

- Dia 10, Antònia Maria Galiano Fernandez, d'en Miquel i na Magdalena Maria.
- Dia 16, Miquel Angel Serra Moll, d'en Bernardino Miquel i na Maria Teresa .
- Dia 21, Javier Triguero Rivero, d'en José Luis i na Carme.
- Dia 21, Pilar Garcia Ordinas, d'en Carlos i na Margarita.
- Dia 25, Maria del Carmen Cacho Medina, d'en Fernando i na Maria del Carmen.
- Dia 28, Tifany Bolivar Asensio, d'en Rafael i na Isabel.
- Dia 28, Bàrbara Moll Matamales, d'en Gabriel i na Joana.
- Dia 29, Cristina Sasa Mancera, d'en Francisco i na Mercedes.
- Dia 31, Lluç Barbar i Ferriol d'en Francesc i na Francisca.

Noces

- Dia 5, Sixto Jimenez i Almanovar amb Rafaela Flaquer Pascual.
- Dia 5, Antonio Juan Perelló Pomar amb Antònia Maria Rjutort Blanes.
- Dia 5, Pedro Miguel de Arce Arquellada amb Sofia González Gallego.
- Dia 11, Rafael Muñoz González amb Maria del Carmen Rubio Sánchez.
- Dia 11, Rafael Roig Frau amb Dolores Rodríguez González.
- Dia 19, José Luis Bauzá Rodríguez amb matilde Malpesa Correa.

Finats.

- Dia 3, Andrés García Casquet (1918)
- Dia 17, Montserrat Esteva Sancho (1907)
- Dia 17, Catalina Terrassa Fornés (1902)
- Dia 20, Mateo Esteva Pascual (1907)

Enguany hi ha hagut un total de 60 defuncions, 85 naixements i 40 noces.

Radiografia de Cala Rajada. LLAR DELS PADRINS

Al carrer Pizarro existeix, ja des de principis de l'any 92, un nou i modern edifici per a esbarjo de les persones majors. El rètol de la seva façana resa així: "Llar dels padrens. Govern Balear. Conselleria de Sanitat i Seguretat Social. Xarxa Assistencial".

Inaugurat oficialment el dia primer d'agost de 1993, ha vist com l'Associació Sol Naixent, allà ubicada, complia el seu Xè. Aniversari.

Valdria ressenyar, ara i aquí, unes simples dades sobre la història memoritzada.

El dia 10 d'agost de 1983, un grup de dotze pioners (Pere Sancho, Vicenç Nadal, Francisca Covas, Maria Galmés, Josep Flaquer, Bartomeu Massanet, Primitiva Merchán, Margalida Terrassa, Antoni Vaquer, Catalina Melis, Isabel Melis i Margalida Flaquer) signaren l'acta fundacional, registrada oficialment al Govern Civil, amb data 26 d'octubre d'aquell mateix any.

El seu primer president fou don Vicenç Nadal Bosch, mestre nacional de les escoles d'Orientació Marítim-Pesquera, i un grup de deu membres més conformant la primera Junta Directiva. Trepitjaren tres locals socials: el Saló Parroquial, la Casa del Mar i la Residència de l'Organització Sindical. Aquests foren els fonaments, a partir dels quals anà augmentat dia a dia el col·lectiu de socis, proposant-se la fita d'aconseguir una residència pròpia i un local social nou, espaiós i modern. Quasi ja ho han aconseguit.

Complet el manament de quatre anys, es retira don Vicenç Nadal, i agafa el relleu el contramestre de la Marina, senyor Antoni Rechac Font, amb la consegüent junta renovada -un nou i bon equip de col·laboradors. Una imprevista enfermetat l'impedeix de complir el període de manament, ja que mor dia 24 de desembre de 1989.

Recull el testimoni don Miquel Ferrer Ginar, empresari, el qual, amb renovada junta de govern, es posa al davant de les tasques de l'Associació. Encara continua.

Aquest club-associació, ha d'aspirar a les metes més ambiciosos per al futur. Amb pragmatisme, sense excloure ningú. És un club de tots els majors, sense marginar els pobres -en tots els sentits- de la nostra societat. Sense crear elitismes, ja que així no compliria la funció social per al que es creà.

Ara, enguany, complit el seu desè aniversari -clebrat amb dignitat i lluïssor- ha efectuat una aturada en el camí a fi d'albirar nous horitzons, esperançadors socialment. I així, renovar energies per a més grans tasques.

Desitgem-li la millor de les sorts a aquesta associació "Sol Naixent" de gent g major, ancians, jubilats i pensionistes, mereixedors del més positiu en questa fase de la seva fructífera vida. I per molts d'anys.

JOAN PUJADAS

RACÓ DELS MAJORS

Frases

Diuen els anglesos: "Time is money" = el temps és or.

I per als creients, és eternitat (no facem perdre el temps als demés)

El filòsof humanista Miquel Ramis Alonso diu: "La màxima autoritat de qualsevol home és ell matei".

NOTÍCIES

Assemblea General.

Es rumoreja la celebració, possiblement aquest mes de gener o el proper febrer, de l'Assemblea General Ordinària de l'Associació Sol Naixent, de caràcter anual, segons els estatuts, que promet esser mogudeta.

Ja que hi ha ànims de millorament i superació, l'important és que sigui efectiva i fructífera. Serà així? Esperem...

Notícia fatal.

Mil milions de persones en el món viuen miserablement, amb un sol dòlar diari (unes cent cinquanta pessetes). (TVE, 27-10-93)

CULTURA

S'ha dit "la cultura -la formació, educació,...- és la salvació del món. Fas tu quelcom a tal fi? Estàs convençut de que és així?"

OPINIONS

Demandes a l'Ajuntament: Branques ixents.

El carrer Pizarro és, per ventura, un dels més transitats per la gent major. I, a més de la manca d'alguns llums, s'hi afegeix la molèstia de branques que pengen i sobresurten damunt les voravies diminutes, olbigant els peatons a anar per la calçada, amb el consegüent perill per a la seva integritat física.

Un cas concret: els apartaments "Los Erizos" (Pizarro, 50) i, així mateix, un poc més avall. A més, hi ha altres zones i carrers.

Pensam que hauria d'intervenir-hi l'Ajuntament. Quedaríem agraïts.

Varis socis de "Sol Naixent"

RAZÓN DE SER.

Para que una asociación se sienta viva, que palpite, que sus ideales se renueven, es imprescindible la colaboración de todos sus socios.

En el Local Social, de las PERSONAS MAYORES, de Cala Rajada, se ha instalado un "B U Z Ó N " de Sugerencias y Quejas y os invito para que en el mismo presentéis vuestras inquietudes.

La Asociación es de TODOS y para TODOS, y tu socio-a tienes el DEBER de lograr su prosperidad.

José Tesouro Vallejo. Vocal de "Sol Naixent".

BATEC

Molt s'ha escrit sobre l'augment de les taxes universitàries. Partesc de que tots els doblers invertits en cultura i educació no són doblers tudats. Ara bé, hem de reflexionar i no deixar-nos dur per la simple demagògia quan hi ha un augment com aquest. Un fort augment de taxes i matrícules sembla a primera vista insolidari i discriminatori, però potser no ho sigui tant. De fet, s'augmenta en cinc, deu o quinze mil pessetes el què paguen els estudiants, però ens hem de plantejar que l'Estat (o sigui, tots nosaltres) paga entre un i tres milions per plaça universitària.

Així doncs, el problema de la pujada de taxes no fa més que amagar el problema real: la facilitat per a l'accés a la Universitat, acompanyada d'un excessiu afany de "titulitis", ha duit a la massificació, a la pèrdua de qualitat i a la necessitat d'immensos recursos financers, que l'Estat (o sigui, tots nosaltres) no té. Solucions n'hi ha, però impopulars: revisar el sistema de beques i residències estudiantils (si algú vol estudiar i serveix per fer-ho, malgrat no tenir mitjans, ha de tenir de franc l'accés i les ajudes necessàries) eliminant ajudes generalitzades supèrflues i inútils; augmentar el preu de segones i terceres matrícules o reduir el número de convocatòries, eliminant del sistema els mals estudiants que únicament fan número o retrassen la seva incorporació al món del treball; i, sobre tot, potenciar la formació professional i tècnica, ja que a la nostra societat fan falta tècnics qualificats i sobren titulats fent de manobres. La qüestió de les taxes és una forma de retrassar la solució a la qüestió universitària, necessitada d'una àmplia reforma.

TRES I NO RES.

Cap Vermell, 150

SOPAR

Dia 26 de Febrer

Convidam a tots els subscriptors, lectors i col.laboradors al sopar organitzat amb motiu de la sortida al carrer del número 150 de la revista d'informació local "Cap Vermell".

Es realitzarà a l'Aquarium.

Confirmar la vostra assistència i vos informarem de preu i horari, abans de dia 22 de febrer.

COSSETES

Dissabte a la tarda. La televisió ofereix la retransmissió, des de Palma, del campionat del món de natació. Es sent, de fons, la veu de la megafonia interior. El locutor dona dades en castellà i anglès. Al cap de poc, se'ns ofereix, des de Barcelona, la retransmissió d'un campionat internacional de gimnàstica. El locutor s'adreça als assistents en català.

Sense comentaris.

Vull, també, sumar-me a les veus, molt més autoritzades que la meva, que ja han dit el què s'havia de dir de la possible proposta dels senadors del PP per les Illes Balears, de que al Senat no sols es parli el català sinó també el mallorquí, el menorquí i l'eivissenc. I per què no el gabellí?

PIXATINTERS

La vellesa, qüestió d'anys?

"Som massa jove per sentir-me vell i som prou vell per actuar com un jove". Eren les paraules d'una persona que rondava els quaranta-cinc anys. La frase amb tot el seu significat em va quedar gravada.

Hi ha persones amb pocs anys que semblen velles i n'hi ha amb molta edat que tenen un aspecte jove. A part del desgastament físic, el que és ben cert és que l'esperit és el que manté jove una persona.

La joventut i la vellesa no són prioritàriament qüestió d'anys. Tenim un cor jove mentre estimam la vida tal com es presenta cada dia amb les seves coses bones i dolentes. Tenim un cor jove mentre estimam la gent jove i mentre siguem tolerants i comprensius amb ella, que és tal vegada el que no feim amb nosaltres mateixos.

El que es va fent vell amb anys però conserva un cor jove, sabrà acceptar amb una alegria silenciosa les petites i grans contrarietats de la vellesa. Aquesta persona coneix el sentit de la vida i de la mort; sap que tot és breu i relatiu i acarona -si és creient- l'esperança de la vida eterna.

Saber mirar la nostra existència amb optimisme és una bona manera de mantenir-se joves, almanco d'esperit.

ANDREU GENOVART ORELL

CONVERSA AMB . . .

L'ESGLÉSIA EVANGÈLICA FILADELFIA

Al passar pel carrer Miquel Garau, les primeres vegades, un ni si fixa, però un dia veu el rètol amb la paraula Filadelfia i pensa si serà una sucursal de Kraft, al tornar passar se n'ha dona que és una Església Evangèlica i comença a picar-li la curiositat. Això és el que ens ha succeït als que fem CAP VERMELL. I com quan ens pica ens gratem decidirem entrar-hi per conèixer aquesta congregació religiosa, convençuts que alguna cosa tendrien a dir i, a més, saciaríem la curiositat de més d'un lector.

-A nosaltres, el que de veritat ens pica és el nom de Filadelfia.

-Filadelfia es la denominación del grupo cristiano, cada fundación se denomina de manera distinta y hay muchas, la Buenanueva, Filadelfia, Asambleas de Dios. Igual hubiéramos podido llamarla Iglesia Evangélica de Cala Rajada.

-Nosotros somos Evangélicos, somos cristianos católicos reformados.

-Esto de las denominaciones pasa a un segundo plano. Por ejemplo aqui hay dos chicos que han estado en Canarias en la denominación Asambleas de Dios.

-Són ben rebuts i s'integren sense problemes. Tenim el cas d'un al.lot de Canaries que els estius ve a treballar a Cala Rajada i està amb nosaltres tot l'estiu.

-En cuestión de ministerio pasa igual, los pastores evangelistas tanto administran en una Iglesia Evangélica como en otra.

-Com va esser el fundar una Església a Cala Rajada ?

-Manolo: Començarem tres o quatre que ens reuníem i anàvem al culte a Manacor, coneguerem gent, els parlàrem, assistiren al culte i els agradà, verem que no es feia res de dolent, al inrevés, que els ajudava per bé, i d'aquesta manera ha hanat venint més gent.

D'aixó fa aproximadament uns cinc anys. Quan es començà a formar l'obra aquí, no teníem local i anàvem a Manacor. Amb el pas del temps s'establí un culte a un local devora la plaça dels Pins, se'ns va fer petit i ens canviarem aquí.

-Juan Manuel: Nosotros somos cristianos evangélicos i nos convertimos a Cristo porque hemos testificado. Todo buen evangelista, todo buen misionero del Señor tiene que tener esa voluntad y ese deseo de comentar que el Señor le ha salvado de sus pecados, o lo ha sanado de una enfermedad o lo ha sacado del vicio de las drogas o el alcohol, como a mi mismo que era alcoholico, y Jesús me perdonó y me vistió con ese manto de alegría, de gozo y de paz. Pues esas cosas hay que comentarlas y es lo que hicieron con nosotros y nosotros creimos en Jesucristo y fuimos, con el tiempo, viendo que realmente Jesús escucha las oraciones, que realmente vive y nos ha sacado de muchos problemas.

-Manteniu relacions amb altres esglésies locals ?

-Carlos: Hay muchas religiones, però la principal és la Evangélica. Yo diría que si exceptuamos Filadelfia, la más potente y la que está más cerca de la verdad es la Iglesia Evangélica. Con la Católica se trata poco, casi nada.

-Juan Manuel: Somos cristianos como otros cualquiera, quizás nos diferenciamos de los hermanos católicos en que somos carismáticos, creemos en los dones del Espiritusanto, somos pentecostales, recibimos dones del Espiritusanto como, por ejemplo, la nosalia, el de la sanidad, el poder de expulsar espíritus malignos del cuerpo. Qizàs en esto sea en lo que más nos diferenciamos de la Iglesia Católica, creemos que Jesucristo ha dado unos dones a la Iglesia y que todo aquel que cree puede recibirlos.

Las imagenes es otra diferencia. La Biblia nos enseña, tanto la Católica como la Protestante, que todo es vanidad al hacer imagenes i postrarse ante ellas, entonces nosotros seguimos la Palabra de esta manera.

Con los Testigos de Jehová no mantenemos ninguna relación. Nosotros creemos en la Santísima Trinidad, Padre, Hijo y Espiritusanto y un sólo Dios, ellos no creen en el Espiritusanto, no creen en los milagros, tienen a Jesucristo como hijo de Dios; però no como a Dios.

Tenemos contacto con las Iglesias Evangélicas. Hace un par de semanas estuvimos de visita en la Iglesia Evangélica de Capdepera y nos recibieron muy bien, ellos vienen aqui de vez en cuando, en fin, mantenemos contactos.

-Ens podrieu explicar en què consisteix el vostre culte ?

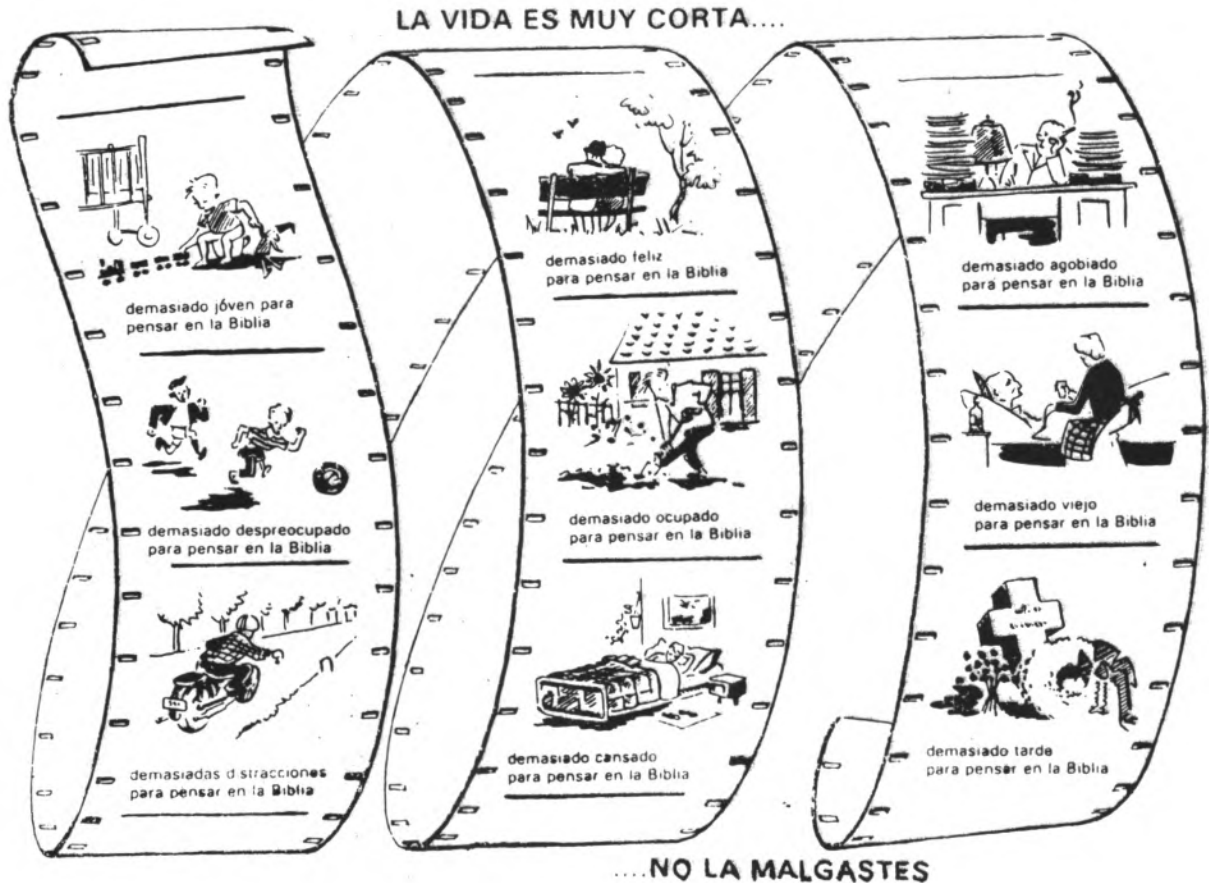
-Manolo: Primer fem una estona d'oració, després alabam al Senyor cantant i, després d'un parell d'alabances, el pastor fa la predicació que consisteix en la paraula de Dèu a través de la vida de Jesús i es despedeix la reunió.

-Juan Manuel: Normalmente cuando oramos, para presentar la reunión, solemos

orar en intercesión que consiste en orar por los demás, siempre por el necesitado. Nosotros no tenemos medios para ayudar a la gente con problemas; pero hay centros benéficos cristianos como Remar, Betel, Retor, que son denominaciones Evangélicas que trabajan en granjas para ayudar a drogadictos y alcohólicos. Nosotros intercedemos orando.

cristiano como Betel, Remar, Reto, De hecho ya tenemos aquí a chicos que están incluso trabajando y se les puede ir a preguntar a cualquier hora sobre un número de teléfono, unas señas en dónde les pueden acoger y ayudar.

Yo tuve el problema de las drogas y gracias a una dirección que me dieron un

-Heu parlat de centres de rehabilitació per a toxicomans. Quina és la vostra tasca ?

-Manolo: Jo crec que el quemillor pot parlar sobre aixó, ja que ha estat devers un any i mig a un centre és en Santos.

-Santos: Nosotros los acogemos, intentamos que vengan aquí, aunque no tenemos muchos medios para ayudarles, simplemente darles una dirección, como un día me la dieron a mí, de un centro

día pude ir a Madrid, me pudieron atender y, por así decirlo, pude conocer al Señor a través de la droga.

Nosotros lo único que podemos hacer con la gente que se encuentra en esta situación es darle una dirección y un aliento, por así decirlo, que yo he estado en ello y hay salida y todo se puede si uno quiere, claro.

Lo que siempre intento es atraerlos a los cultos, a ver si el Señor les toca, igual que un día me tocó a mí y gracias a Él pueden salir adelante. Hablando en la

Iglesia gente que ha sido alcoholica o drogadicto, como yo mismo, siempre hay un aliento para la persona que te llega, sabes más como orientarlos.

-Voleu afegir alguna cosa més...

-Carlos: Pués que se animen i vengan a escuchar al Evangelio.

-Juan Manuel: Si hay que publicar algo decir que no somos Testigos de Jehová, mucha gente nos confunde, somos cristianos evangélicos, no somos ninguna cosa extraña ni rara.

-Manolo: El que no fem és anant enganxant a la gent, molta gent està confosa i pense que anam a enganxar, nosaltres no enganxem a ningú.

-Santos: Si, porque yo vine de Madrid y ya vine enganchado.

Al principi els contertulis eren tres, a poc a poc ha anat entrant més gent que s'ha afegit a la conversa, puix és l'hora de començar el culte dels dimecres a les vuit del vespre.

Si en algo podemos ayudarte, puedes visitarnos.

IGLESIA EVANGELICA

c/. Miguel Garau
CALA RATJADA

Manifest contra la incineradora de Son Reus

El projecte de construcció d'una planta incineradora a Son Reus per al tractament del residus sòlids urbans de Mallorca suposa una amenaça molt greu per al medi ambient i per a la salut dels mallorquins.

A una planta incineradora els residus no desapareixen, sinó que se transformen en fums contaminants i cendres tòxiques. S'emeten a l'atmosfera dioxines, unes substàncies de les més tòxiques que se coneixen, així com furans, metalls pesants, gasos àcids, etc. Aquestes emissions afecten el medi ambient i la salut de la població.

Les cendres i escòries que resulten de la incineració suposen quasi la meitat del pes dels residus incinerats i també tenen un contingut tòxic molt elevat. Està previst abocar aquestes cendres a Son Nuviat. Petra.

Incinerar els residus suposa, per altra banda, destruir materials encara aprofitables (paper, vidre, roba, fusta, plàstic, etc.) que se podrien encara reutilitzar o reciclar.

Per aquests motius les associacions, sindicats, partits, entitats i institucions que signen aquest manifest demanen:

- Que s'aturi el projecte de construcció de la planta incineradora de residus de Son Reus.
- Que se redacti un nou Pla de Residus que tenguí com a objectius prioritaris la reducció en origen, la reutilització, el reciclatge, compostatge i la recollida selectiva.

Avisos, noces ... i comunicats.

COMUNICAT D'UNIÓ PER CAPDEPERA

Transcorregut un temps de reflexió des de la possible moció de censura contra el batle senyor Antoni Muntaner i el seu equip de govern, i davant dels escrits i manifestacions aparegudes, i en el seu cas publicades, UCAP vol posar de manifest les puntualitzacions següents:

Degut a unes converses mantingudes entre don Pere Nadal i alguns regidors del nostre grup polític i a causa de la disconformitat d'aquell amb la gestió de l'actual equip de govern municipal en les àrees d'urbanisme, economia, política, cultura, administrativa i social, el senyor Nadal va proposar exercir conjuntament amb els nostres regidors, un dret constitucional com és la moció de censura.

Davant d'aquesta situació, UCAP va creure que aquesta era una cosasió irrepetible per posar fi a la caòtica gestió municipal que duu a terme l'equip comandat pel senyor Muntaner.

Amb la finalitat que l'esmentada moció de censura anàs subscripta pels set regidors que la llei exigeix, UCAP es va posar en contacte amb els regidors del PP, senyors Llull i Flaquer, tot explicant-los la proposta feta pel senyor Nadal.

Els senyor Llull i Flaquer varen donar inicialment la seva conformitat a la moció i, ahora, suggeriren als regidors d'UCAP que duguessin a terme les gestions oportunes per a la signatura d'aquesta pel senyor Nadal i pels quatre regidors del nostre grup.

Una vegada signada la moció de censura pels cinc regidors (encara ho està), s'informà immediatament d'allò als dos regidors del PP, els quals donaren a entendre que la darrera decisió sobre aquesta qüestió estava en mans del seu comitè local.

Poc temps després, els esmentats regidors del PP ens comunicaren que el seu comitè o junta local no volia recolzar la moció de censura contra l'actual batle senyor Muntaner.

Unió per Capdepera està convençuda i vol donar a conèixer a tots els gabellins que el comitè o junta local del PP rebutjà la moció de censura per motius partidistes, posant per davant els interessos de partit a la més que necessària millora de la gestió municipal que s'havia de dur a terme per un nou equip de govern encapçalat per un nou batle pertanyet a UCAP, partit que va ser el més votat a les passades eleccions municipals.

Aquesta negativa del PP de Capdepera, els dos regidors del qual formaren part de l'equip de govern municipal del senyor Muntaner, exercint les regidories de Turisme i Dipositari, ha tucat una oportunitat única per poder sortir de l'actual caos econòmic-administratiu en què es troba l'Ajuntament de Capdepera. Com exemple d'això tenim:

A) El 21-03-91 i baix la presidència de don Antoni Alcover, la Comissió de Govern aprovà per unanimitat la liquidació del pressupost de 1990 amb el resultat següent

Ingressos pendents de cobrament:	358.623.311 ptes.
Despeses pendents de pagament:	229.413.405 ptes.
Superàvit any 1990:	129.209.906 ptes.

B) El 27-03-92 i baix la presidència de don Antoni Alcover, la Comissió de Govern aprovà per unanimitat la liquidació del pressupost de 1991, amb els resultats següents:

Ingressos pendents de cobrament:	359.573.757 ptes.
Despeses pendents de pagament:	329.185.603 ptes.
Superàvit any 1991:	30.388.154 ptes.

C) La liquidació del pressupost de 1992, executat per l'actual equip de govern, no ha estat encara oficialment aprovada, cosa que ha esta reiteradament sol·licitada per UCAP.

Segons el PP de Capdepera, l'actual deute de l'Ajuntament podria arribar als vuit-cents milions de pessetes, de la qual cosa tenim òbviament els nostres dubtes; per una part s'ha desmantellat l'àrea socio-cultural, però per l'altra es dirigeixen pèssimament les àrees administrativa i econòmica i les relacions amb les administracions autonòmica i insular són quasi inexistentes, i per això no s'aconsegueixen totes les subvencions a les quals s'hi pot tenir accés.

El PP de Capdepera ha exposat unes raons amb respecte al no suport de la moció de censura, que no entenem en absolut.

El PP diu que: "El momento de presentación de la moción no es el más oportuno, ya que nos corresponderian a nosotros las tareas de administrar una crisis municipal de la que no nos sentimos en absoluto responsables".

UCA considera que qui es presenta a les eleccions, ho fa per governar i no per estar a l'oposició; i per descomptat, s'ha d'estar a les dures i a les madures.

No és bona per a Capdepera aquesta política de no governar ni de no deixar governar els altres.

UCAP exercirà, perquè no queda més remei, una oposició dura a la vegada que responsable fins les pròximes eleccions de 1995. Si UCAP no està en el govern per tal d'intentar la superació de l'agudíssima crisi municipal és perquè no l'han deixat. Llàstima.

Capdepera, desembre de 1993.

**Grup Local d'Unió per Capdepera
(UCAP)**

UNIÓ PER CAPDEPERA
UCAP

Sant Antoni i els dimonis (II)

L'església mallorquina de finals de segle XIX impulsà la recuperació i revitalització de les festes religioses més tradicionals. Una de les primeres festes que es revitalitzaren al nostre poble fou la de sant Antoni.

A la majoria dels pobles de Mallorca, la incorporació dels dimonis a la festa es produí en el darrer quart de segle. Hi ha algunes excepcions com Artà, que serien anteriors, i Sa Pobla que són molt posteriors (1). Fins llavors els actes festius sempre havien estat feels a la tradició.

El dimoni era el representant de l'infern, un lloc ferest i terrible, de turment i de foc on habitaven els condemnats i una mala fi de dimoniets, dimonieus, dimoniel.los, dimonietxos, dimonieis, dimoniots, dimoniassos i dimoniarros. A les rondalles i en els sermons, els dimonis semblaven uns personatges ben vius, uns veïns nostres amb els quals ens podem trobar a qualsevol moment. «L'aspecte de l'espiritualitat més important per als predicadors i per al poble mateix era la conducta moral. Creure era comportar-se. La gent era dada a escoltar sermons i els sermons no paraven d'insistir en el caire moral, en la conversió dels extraviats, en les descripcions de l'infern, un infern ben dantesc; descripcions vivíssimes que agradaven molt a la gent i que solien tenir èxits fulgurants»(2).

La primera aparició pública dels nostres diables es realitzà, segons consta al llibre de l'Obreria de sant Antoni (3), a l'any 1886. La referència és la següent: «Per roba i cosir tres vestits, dos de dimoni i un altre de sant Antoni s'han gastat 6'50 pessetes». La figura del dimoni anava forçosament lligada a la del sant temptat, era el seu antagonista; per això apareixen junts i al mateix any dins la nostra festa. La tradició i la llegenda els aparellava. Hi ha una segona referència: «Per pintar els vestits de dimoni, fer les caretes i pintar-les s'han gastat 12 pessetes».

Els dibuixos i els colors dels vestits dels dimonis sempre han reflectit un determinat moment històric, una moda, una particular manera d'entendre i de viure la festa de sant Antoni. Segons referències orals, els primers dimonis duïen l'esquelet humà pintat sobre el vestit; un dibuix molt semblant al dels dimonis d'Artà. Les caretes i els vestits dels nostres diables no podien ser més ferests i suggeridors de la necessitat de moralitzar el comportament. Però, els seus actes també són suggeridors. En Sebastià Ferrer «Maletèr» conta (4) que antigament «els dimonis encaçaven el Rei

Carota del dimoni de Capdepera a l'actualitat.

Herodes i el seu criat Lemec per damunt l'escenari i els posaven dins dos sacots, després els amollaven a baix de l'escenari, a la part posterior, com si es tractàs de l'infern».

La insistència del clergat en moralitzar el comportament de la gent feu que els dimonis aconseguissin un protagonisme excessiu. Com s'explica, ido, la incorporació dels dimonis a una obra de teatre popular nadalenc com era el Rei Herodes?. Per què no acabava com antigament, es a dir, amb la desesperació de n'Herodes que abandonat per tothom moria desconsolat mentre s'arrabassava els cabells enmig de la satisfacció i aplaudiments del públic?(5)

El protagonisme dels dimonis també queda reflectit en les dades de les despeses de la festa. Les de l'any 1888 són prou curioses i significatives: (6)

Pel manteniment dels dimonis	
i els seus jornals	4'11 pts
Dos parells d'espardenyes	2'00 „
Per muntar i desmuntar un cadafal	7'00 „

Per sant Antoni i el seu ase	1'10 ,,
Per la música que acompanyà la captació	2'50 ,,
Per la música principal	7'00 ,,
Refresc i licors, costum antiga	8'70 ,,

El dia de la vigília de sant Antoni, els dimonis, acompanyats per uns músics que tocaven unes guitarretes i uns membres de l'Obreria, anaren a captar per les cases de camp i possessions on recollien blat i oli per valor de 10'50 pts. El capvespre feren la captació per dins el poble i aconseguiren 15'40 pts més. Per tant, els dimonis feren dos dies ben complets de feina però s'ho cobraren bé; entre manteniment, espartenyas i jornals es gastaren 6'11 pessetes. A l'any 1878, deu anys abans, l'ajuntament pagava els jornals d'home a 75 cèntims.

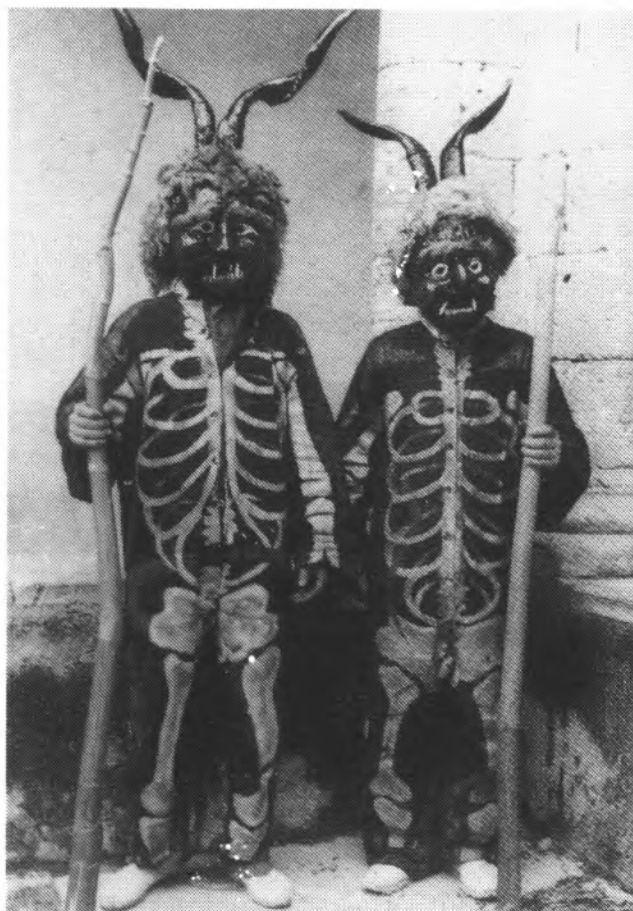
Però el dimoni com a Príncep del Mal pot ser vençut car les seves malifetes són ben ingènues; endemés, sant Antoni sempre ens guarda de tot perill. Per això, els dimonis, més que un instrument al servei de la repressió, esdevenen un motiu de festa, un producte de la imaginació humana capaç de transformar en rialles el temor i la por. I si no que ho preguntin a s'al.lotea que corre el passacarrers el dissabte de sant Antoni.

Pep Terrasa

Notes

(1) Fou a l'any 1958 quan sortiren tres dimonis: dos de petits i un de gros i enguany (1959) n'hi ha dos més. Conversa amb madò Buades per Antoni Artigues. Revista Lluç nº 691, maig-juny 1980.

(2) Antoni Oliver C.R. «Els corrents d'espiritualitat a Mallorca en el segle XIX. Revista Lluç 756-757. Maig-agost 1990

Fotografia antiga dels dimonis d'Artà.

(3) Arxiu parroquial

(4) «Capdepera i els Reis». Pag. 22

(5) Article que vaig publicar a CAP VERMELL nº121, febrer 1991.

(6) Arxiu parroquial. Llibre de l'Obreria.

ROMANÇ DELS TEMPS OBSCURS

Més d'una mesada, ja,
ha passat des del succés,
són ja més de trenta dies
i d'aleshores res sé
de la meva amor estimada,
de na Maria Ferrer.
Se l'endugueren uns homes
arribats en un vaixell
que remuntà l'horitzó
des del Migjorn procedent.
Durant la nit arribaren
per tal que ningú els veiés
i aquella nau ancoraren
de Cala Gat al recer.
A trenc d'alba remuntaren,
Coll d'Os amunt, el coster,
amagats entre l'arbreda,
aquí caic aquí m'aixec,
com feres que ensumen sang,
com animals carnissers.
Ningú advertí la presència
d'aquell escamot de gent
fins que ja fou massa tard
i ja no hi fórem a temps.
Quan vàrem veure les veles
ja les empenyia el vent
un altre cop mar endins
fent rumb cap a l'Orient.
Son pare de na Maria,
se suposa que en l'intent
de salvar la seva filla,
lluïtant la vida perdé.
D'un encertat tall d'espasa
li feren botar el cervell,
i no contents amb això
li varen clavar l'acer

en el cos tantes vegades
que no quedà un tros de pell
que no hagués tastat la daga
dels pirates berebers.
Jo no sé de cristià
que hagi mort més cruelment
ni tampoc sé de persona
que hagués d'assistir al turment
del seu pare, com Maria,
sense res poder-hi fer.
El cadàver el trobarem
penjat d'aquell ametler
on el van deixar els pirates
exposat públicament.
De na Maria trobarem
del vestit sols un esqueix
i una espardenyia a la platja
que degué perdre al moment
en què la van obligar
a embarcar-se en el vaixell.
Adéu Maria estimada,
adéu Maria Ferrer.

Més d'una mesada, ja,
ha passat des del succés.
Quina mesada més trista!
Quins dies de patiment!
L'amo en Miquel ja descansa
enterrat dins el Castell.
A les exèquies, sorpresa,
una gentada hi vingué
de S'Heretat, Sa Mesquida,
Ses Rotges i Son Jaumell
i de tota casa honrada
que del succés se'n temé.
Ha quedat molt tota sola
madò Francisca Flaquer!
Des que passà la desgràcia

me recorda constantment:

"Andreu, tu has perdut s'al.lota,
que és lo que estimaves més;
jo he perdut s'homo i sa filla.
Ja veus si és feixuc es feix!".
Jo escolt i no sé que dir
ni trob paraula escaient
que la pogués ajudar
a empassar aquest glop acerb.
Com puc donar-li consol
si el desconsol a mi em té?
Com puc guarir llur ferida
si a mi em raja constantment
el cor de tant desconhort
i de tant de sofriment?
Cada dia el temps me falta,
cada dia em falta temps
per recórrer la marina
entossudit, insistent,
per bé que quan m'ho pregunt
no sé respondre què esper
ni què cerc per les calanques
i per les platges silents.
'Escorcoll tot l'horitzó,
de Llevant fins a Ponent,
esperant veure arribar
algun navili estranger
que me pogués donar noves
certes d'un altre vaixell
que un dia, traïdorenc,
na Maria s'endugué.
Al patró demanaria
que em digués el bastiment
dels pirates a quin port
dugué el seu carregament.
I si el patró així ho volia
jo me n'aniria amb ell,
deixaria el Cap de Pedra
i el lloc segur del Castell
per anar a terres llunyanes,

potser a Tunícia o a Alger,
a rescatar ma estimada
d'un esclavatge inclement.

"Patró, no heu vist una nau
de pirates berebers?
No heu vist una nau, patró,
farcida de mala gent?
És una nau paorosa
que duu llops per mariners
i un llop duu per capità,
el més feroç de tots ells.
I entre aquelles males feres,
no heu vist la cara innocent
d'una l.lota esporuguida
pels pirates inclements
que d'aquí se l'endugueren
ara ja fa més d'un mes?
És una al.lota menuda,
bruna i colrada de pell,
la cintura com un jonc,
els cabells negres també,
i també negres els ulls,
blanques com la neu les dents.
Per si no ho sabeu, son pare
una mala mort tingué
quan va voler defensar-la,
agoserat i valent".

Més d'una mesada, ja,
ha passat des del succés,
són ja més de trenta dies
i d'aleshores res sé
de la meva amor estimada,
de na Maria Ferrer.

JAUME FUSTER

ITINERARIS PER LA SERRA DE TRAMUNTANA

El Consell Insular de Mallorca, juntament amb el progra Leader de la Serra de Tramuntana, ha publicat un llibre prou voluminós i no menys interessant dedicat als vells camins que tresquen la serralada mallorquina per excel·lència. Aquest treball pretén recollir tots els itineraris existents i, a modo de catàleg, deixar constància del seu traçat i situació actual.

D'altra banda, amb un caire més divulgatiu, s'ha iniciat una interessant col·lecció anomenada "Itineraris a peu per la Serra de Tramuntana" que convida a passejar i a recórrer vint camins d'especial bellesa, amb una dificultat variable.

Presentat amb l'aspecte d'un plànol desplegable, recull l'itinerari bàsic, unes recomanacions elementals i un curt però acurat text. El primer número publicat és el "Camí Vell de Lluc" i inclou un plànol general i els següents apartats: Toponímia de les Creus, festes populars, mercat, punts d'informació i serveis, llegendes dels voltants, medi natural, introducció geogràfica i història.

La col·lecció es completarà amb les excursions següents: Barranc de Biniaraix, Cala Deià, Camí de l'Arxiduc, Camí d'en Castelló, Camí Vell de Fornalutx, Castell d'Alaró, Castell del Rei, Comuna de Bunyola, Sa Costera, Sa Dragonera, Es Galatzó, de Lluc a Mancor, de Lluc a Pollença, Puig Massanella, de Santa Maria a Orient, Torrent de Pareis, Tossals Verds, La Trapa i la Volta des General.

Totes elles trescaran els vells camins, recuperats de

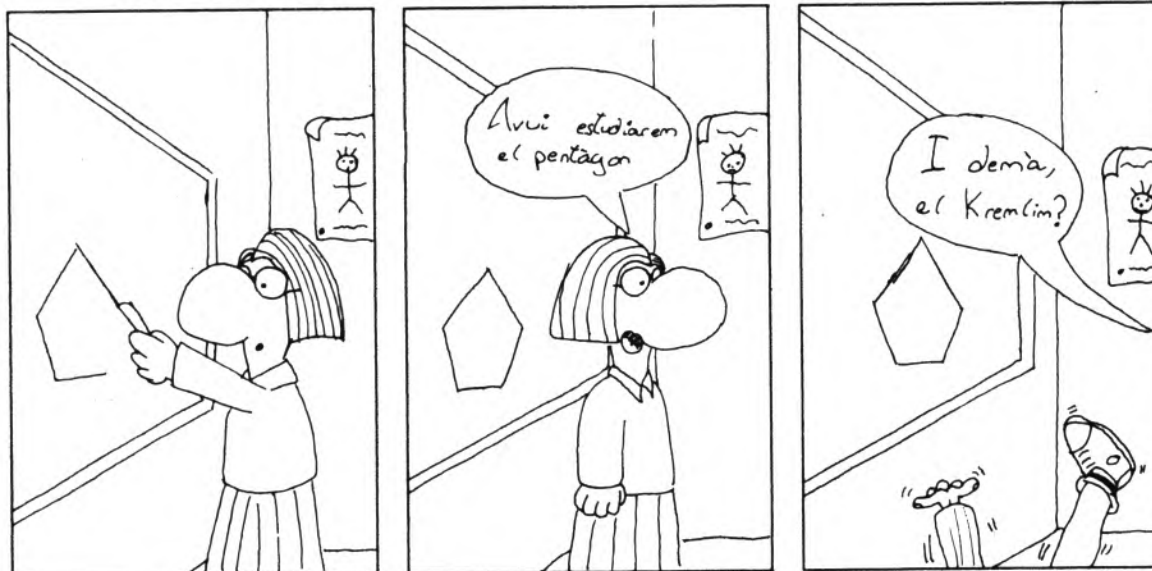
l'abandó i acondicionats i assenyalats per al seu ús.

Es millora així un aspecte de la bibliografia de muntanya, amb petites guies ideals per dur a la motxilla, pràctiques i senzilles, que conviden al passeig per rutes clàssiques (i per això no menys interessants) de la Serra.

El Programa Leader pretén potenciar el desenvolupament sostingut dels pobles de la Serra, afavorint programes de turisme rural, ecoturisme, excursionisme i indústries i artesanies tradicionals respectuoses amb el medi ambient.

La tira...

d'en Toni.

ESPORTS.

JUDO.

DIADA INFANTIL CALVIÀ 93

El Club Renshinkan aconsegueix dos primers, un segon i un tercer lloc.

El passat dissabte dia 11 de desembre, es va dur a terme la diada infantil de Calvià 93, festival organitzada per l'Escola Esportiva Mañes, que comptà amb un impressionant nombre de participants: 212 en total, les edats dels quals anaven dels 4 als 15 anys. Aquest magne festival es distingí de la resta, per ser únicament i exclusivament de tècnica, on l'alumne havia de realitzar amb la seva parella un treball lliure, consistent a realitzar tots els desplaçament d'una sèrie de claus de judo lliurement elegides pel participant, i mostrar-ho durant un minut a un tribunal. Aquest, segons la qualitat, vistositat i concordància amb les tècniques, donava una puntuació o altra. En una segona volta, l'altre company realitzava la mateixa operació, i finalment es sumaven tots els punts per tal de conèixer la classificació de les parelles.

Participaren una sèries de col·legis de Palma i Calvià. El Club Renshinkan fou l'únic participant que no pertanyia a la zona de Palma. Hi hagué deu categories en joc, amb un primer, un segon i un tercer lloc per categoria. Referent al nostre Club, només hi foren presents sis parelles. En 10 i 11 anys, Tomeu Albertí i Pere Pascual aconsegueiren la medalla d'or; Xavier Terrassa i Víctor Viejo, la de bronze; i Toni Febrer i Xavier Hurtado, que es quedaren fora del medaller.

En 12 i 13 anys, hi foren presents Sebastiana Sureda i Andrea Castrillo, que assoliren la medalla d'argent; i Montse Rosselló i Julia Rodríguez que es quedaren sense medalla. A la categoria 14 i 15 anys, Jeroni Sancho i Maria del Carmen Fernández aconsegueiren la medalla d'or.

CAMPIONAT D'ESPANYA SUB-19

La notícia d'aquest mes en el món del judo ve da mà de Magdalena Massot. Aquesta esportista de 18 anys, disputà els passats dies 6 i 7 de novembre el Campionat d'Espanya Júnior, a Madrid. Magdalena pertany a la categoria de 48 a 52 kgs., coneguda com a semi-lleugera. La judoka del Renshinkan demostrà trobar-se en un gran moment, a pesar de que semblàr faltàr-li fons físic per mantenir el ritme de les seves adversàries en un campionat d'aquestes característiques. Així i tot, demostrà una excel·lent preparació tècnica i va estar a punt de donar-li un ensurt a la que després seria la campiona, Carmen Hidalgo. Finalment, Magdalena disputaria el combat per la medalla de bronze a la basca Sonia Andonegui, sotsampiona de l'any anterior.

VIDAL

En cos de camisa

TURISME

I EXCURSIONISME

Triau-los alemanys

A alemanya tenim llocs de tota casta.

La Selva Negra, Berchtesgaden, els parcs naturals de Altmühlal o Bayerische Wald, la platge de Puttgarden.

Els museus, castells i palaus de Zwinger, Rostock, Mersburg, els de Goethe i Bach, els castells de Neuschwanstein o Wiltesbach.

Cada vegada que triam un d'aquests llocs Alemanya es veu afavorida en l'agricultura, la pesca, la ramaderia, l'artesania o la indústria.

D'aquesta manera beneficiam el desenvolupament d'una economia pròpia.

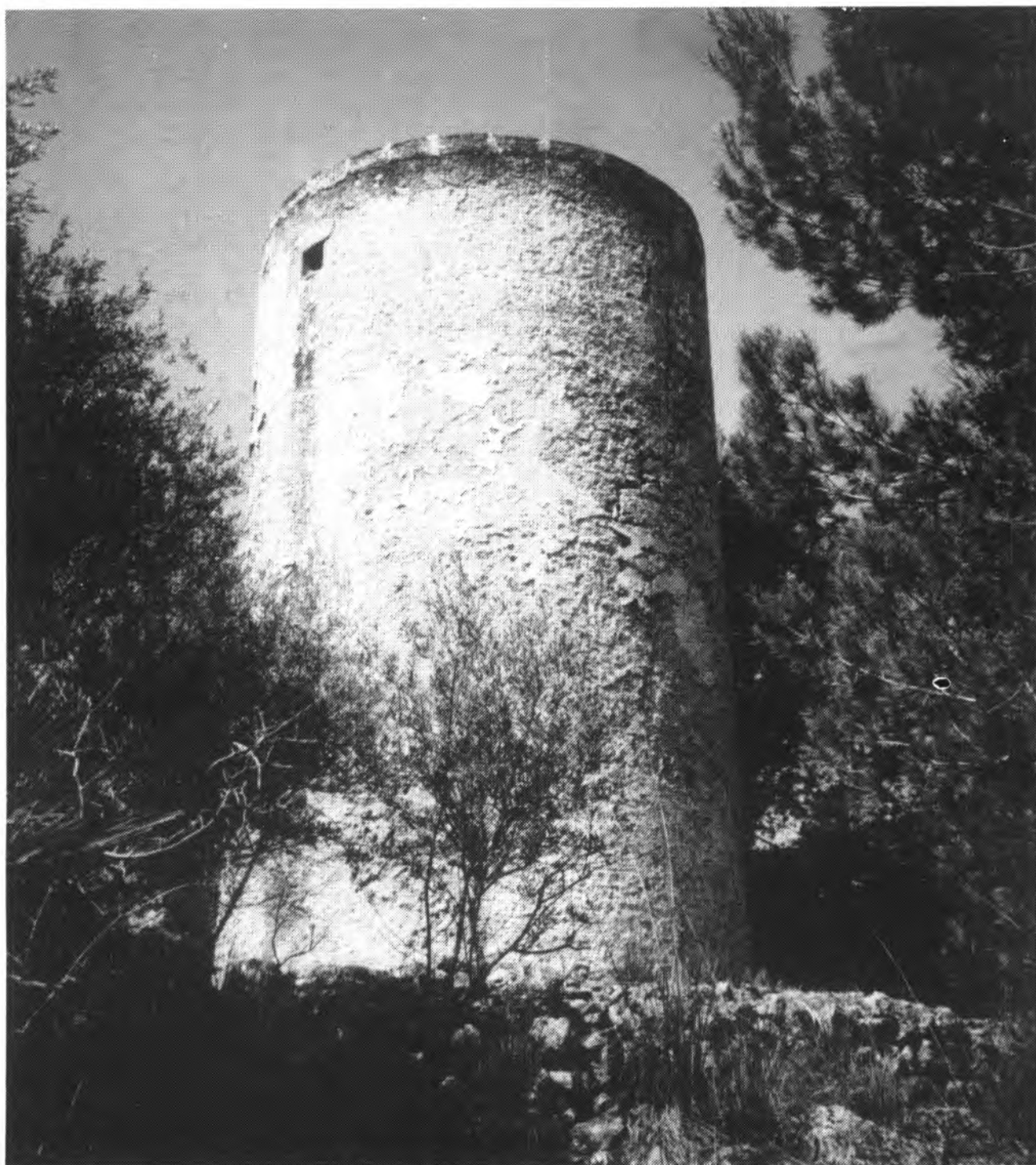
Unió Alemanya

Bon Any 1994

Bon Any 1994

IMATGES DEL NOSTRE PATRIMONI

Molí de Na Cabrona

El molí està situat al capcurucull del pujoleit homònim. El camí anava per la vessant nord, passava pel costat de les cases i enllaçava amb el camí vell de Cala Rajada.

La plataforma que forma el cintell del molí és un antic talaiot de 9'41 metres de diàmetre que fou aprofitat per donar altura al molí. Es una mostra de la reutilització dels recursos naturals que feien els nostres avantpassats.

Si el cim del pujoleit ha estat tan treballat, tan humanitzat és per la seva estratègica situació geogràfica.

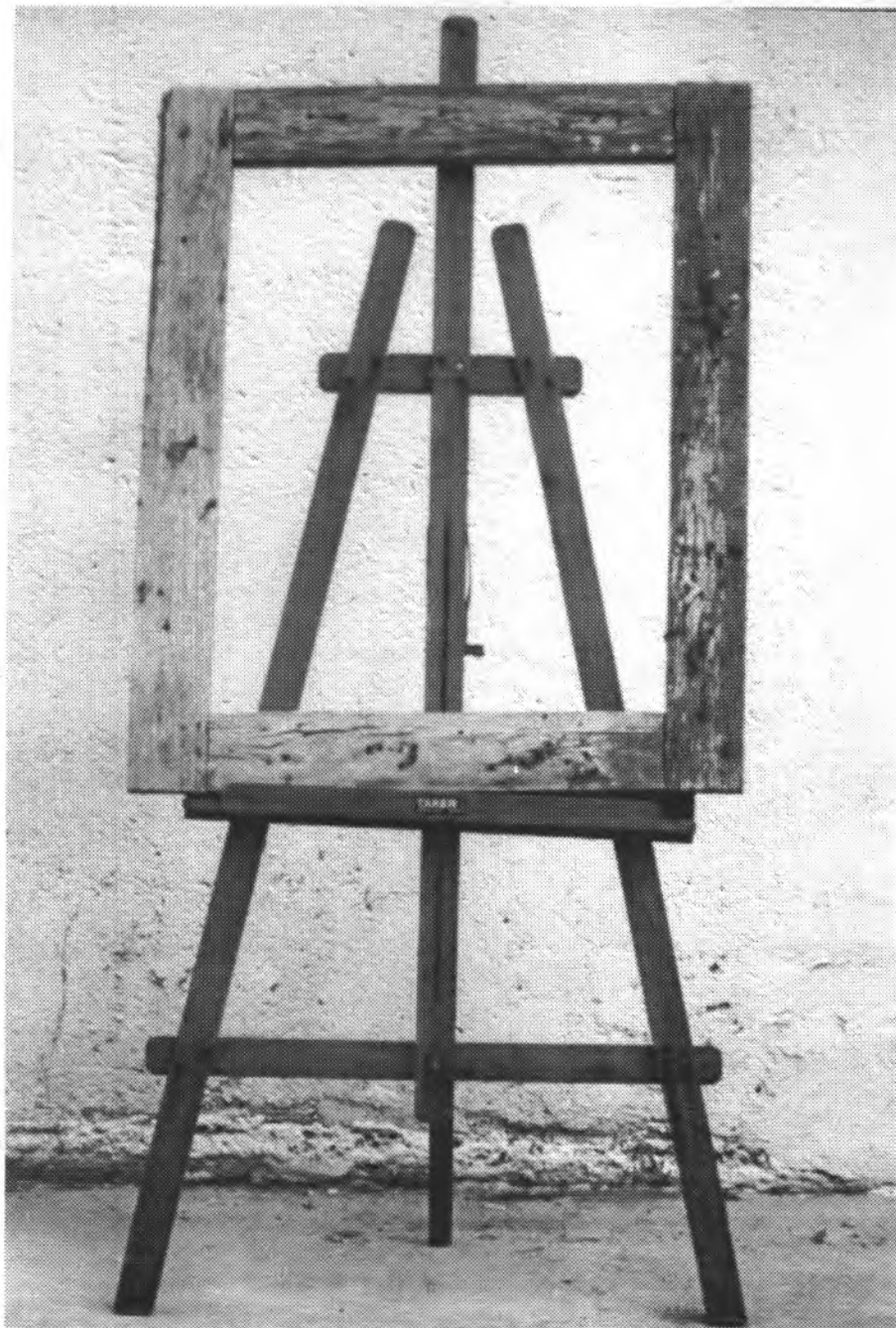

Cap Vermell

Suplement extraordinari, gener 94

I Concurs de narracions curtes i IV maratho fotogràfica " Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu "

Imprès al Taller Municipal de Serigrafia

Cecilia Sagrera.
"Una de Cultura"

Amb el suport de:

Ajuntament de Capdepera
(Balears)

Aquest suplement de **Cap Vermell** ha estat editat per presentar-vos els guanyadors dels **I CONCURS de NARRATIVA CURTA "Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu"** de l'estiu 1993.

Volem, primer de tot, agrair als organitzadors i jurats la feina, moltes de vegades desagradable i difícil, de triar els millors relats. Així mateix, hi trobareu una selecció de fotografies de la IV marathó fotogràfica.

A més hem d'encoratjar als participants d'ambdues activitats per la seva feina, i convidar-los a properes edicions.

Per últim donar gràcies a Colau Vives per la creació de la portada del suplement, i a Felip Esteva i altres membres del Taller Municipal de Serigrafia per realitzar-la.

Gràcies a tots.

TESTIMONIS

Confessions impossibles d' A, B i C.

DEL QUE VA FER A ABANS DE DESESPERAR-SE.

(Què ens dius, Pepa?)

Alcà les celles i em mirà de forma reticent, amb les cristal.lines pupiles furgant en les meves conviccions. Certament no en tenia. Ni cap ni peus, vull dir. Però, no obstant això, no era una bajanada, sinó un plantejament lògic i coherent, encara que no en tengués. Ni cap ni peus, vull dir. Però ja podia jo argumentar tant de temps com volgués, que n'Agustí no entenia de cap manera que fos lògic i no en tengués. Ni cap ni peus, vull dir.

- No té ni cap ni peus -crià enfurismat- i, per tant, no és lògic.

(Grandiós descobriment, vaig pensar, recordant que jo em vaig repetir això mateix centenars de vegades en descobrir que l'estimava).

Mai no l'havia vist així. Fins i tot m'atreveria a dir que desconeixia aquesta faceta en ell, que, tan sezill i discret com era, m'havia tractat sempre a les mil meravelles. Pensava que seria molt més comprensiu i que, com a molt, es mostraria recelós. Però res d'això! Allà estava ell, batallant amb el turment d'uns sentiments que considerava inadequats, lluitant contra el que jo havia somiat, en un cert moment d'esperança amorosa, que seria una grata ventura per viure plegats. Sospitava el rebuig, esperava el recel, però mai, ni per un sol segon, no m'havia passat pel cap que es pogués enfadar amb mi. Mentre rumiava tot això, però, restava amb el cap baix, suportant la condemna que em pertocava per haver gosat expressar els meus luxuriosos sentiments, dins de la gàrjola d'odi on ell m'havia ficat.

Vaig creure que l'amor era recíproc, però ara me n'adonava que tot era erroni, i que sols havien estat mostres d'afecte que vaig traduir, en part fruit de l'esperança, en part baix la màscara de l'engany, per un amor idealitzat que m'omplia les nits de bells pensaments. Somiava que la nostra relació podria arribar a equiparar-se a la d'una parella qualsevol, com aquelles que al tren, o al passeig, o al bar de la cantonada vivien de besades i estimar-se. Però les diferències, deia n'Agustí, eren massa òbvies.

I vaig voler partir, escapar-me d'aquell embolic, evadir-me del tot, amb la cua entre les cames, sense saber què volia fer, ni on anar, ni què pensar: ni tan sols sabia si el cor se m'encongia de vergonya o de tristor. La seva veu s'anava confonent amb la remor de les ones, unes ones d'aire càlid i empalagós que em traslladaven pel temps i em pitjaven les parpelles fins que aquestes van cedir a l'empait i les paraules deixaren de ser un dèbil ressò per donar pas a un silenci infinit de color blanc i puresa miraculosa.

En obrir el ulls ja no era a terra de ca l'Agustí, on, segons creia, havia perdut els sentits, sinó que tot el meu cos romania envoltat per una penombra que em colpejava el cap com un tambor, i el cervell, mig esmicolat, ballava una feresta dansa, botant d'una banda a l'altra de la cavitat craneal. Però això sols era una excusa per no haver de pensar en res, i jo defugia d'admetre que allò que em punyia tant i tan fort no era el ròssec del desmai, sinó el dolor fred de l'ànima que s'estenia per tot arreu, envaint-me per complet.

Els tapaments del llit em pesaven terriblement, i jo suava com si fos el mes d'agost, amb les cuixes empapades i els llençols que se m'aferraven com lapes. Me'ls vaig treure de sobre i, tot i que vaig sentir una fresqueta que, d'altra banda, al principi vaig agrair, però s'anà transformant en continus calfreds que m'indueixen a tornar a la posició inicial, no va ser un gran alivi: fins i tot l'aire condensat en l'hermètica habitació em pesava al cos, m'esclafava la pell i em sotmetia a una impressionant xafagor. I... sí, ho vaig pensar. Però tampoc no vaig voler admetre que no era el cos, sinó el cor, qui estava esclafat i restava baig les pressions que l'enfonsaven cada cop més. Podria sortir del pou on queia? La idea m'aterria i se'm feia cada cop més insistent. Suors fredes em recorrien el cos des d'alt fins abaix, i només hi havia una imatge viva i present en el meu pensament.

Aquesta imatge, però, estava recoberta pel suau vel de l'impossible, que em duia a caure de ple en la bogeria amorosa, perquè alhora que m'enamorava m'apartava del somni sense inici ni final que jo, de sobte, havia intentat robar al món de les quimeres per convertir-lo en realitat de la meua pròpia vida.

I, quasi se adonar-me'n, vaig començar a mesclar, i, el que es pitjor, a confondre, el desengany i la desesperació; i dins de l'obsessió que em movia, no m'enfilava a les parets del pou per sortir-ne, sinó que, picant fort amb el càvec de l'autocompassió, el feia cada cop més i més fort. Ja no en podia sortir.

DEL QUE VA FER B ESTANT AMB A I A SOLES.

(La versió d'Agustí)

- Pepa -li havia dit- vaig a descansar una estona.

- D'acord, Agustí, no faré renou.

El darrer que recordava era una magnífica sensació de pesadesa al cos, que apuntava cap al descans en son profunda i relaxant. Al ritme d'aquest balanceig actuava de forma insistent un lent i gradual moviment de parpelles que, finalment, fou

prou efectiu com per submergir-me en el llac de la inconsciència on només Freud arribà en el seu dia.

Gori Recharc.
"Cala Agulla versus Cala Caca".

Mentre tancava la porta de la cambra on havia duit aquell cos inert, vaig veure per darrer cop, i a contraclaror, la seva serena silueta descansant entre els llençols. Aquella fosca tranquil·litat convidava al repòs i a la meditació a què m'havia submergit durant la darrera mitja hora, assegut a la butaca, devora el llit, vetllant el son d'aquella floreta passionària. Desitjava que el moment en què havia de despertar es retardàs al màxim: necessitava temps per pensar, per tenir clar el que passava, per decidir quina postura adoptar: què li diria?

La Carne, com una mitja consciència pendent dels meus actes, em rossegava el fetge quan no hi estava d'acord. Per això dubtava de contar-li la meva aventura. Semblava un Hamlet entre el dir-li-ho o no dir-li-ho, la meva qüestió. Sabia que si li deia es deixaria engolir per una massa de gelosia sense cap fonament que em faria passar males estones. Una real estupidesa. Però, en cas contrari, se n'arribaria a assabentar. Potser sí li contaria. Però tot? No, no podria dir-li que, certament, m'havia sentit atret en més d'una ocasió per aquella criatura d'estranyes curves i formes que implicaven una terrorífica sensualitat. Especialment els seus pits, voluminosos i exuberants, confonien la meua voluntat i, amos dels meus desitjos, s'aferraven amb força a la direcció de ma mirada, fins que els ulls no veien altra cosa que aquella meravella que em produïa tant delit. Notava el membre dur, com una espasa que moria per entrar en batalla, i em movia neguitós. Al final de la jornada la seva veu em feia una relació dels esdeveniments més o manco importants que s'havien esdevingut durant el dia. S'havia acabat el butà i no hi havia cap bombona de reserva? Tant se me'n donava, jo ni tan sols ho sentia. Únicament després, en soledat, quan intentava fer-me un ou estrellat als fogons i el foc no se m'encenia, protestava anrabiat sabent el meu fred destí: un entrepà de formatge maonès. No obstant això, coquetejava sense ni adonar-me'n, i em comportava sengos deia la Carne, com "un masclot, un calavera". De sobte, però, afloria un recel immens cap a la víctima dels meus jocs sensuals, i jo prenia consciència del lloc que em pertocava. Ella era la dona de fer feines i jo el senyor, no? Bé, doncs, res més que això, prou de dois. Així i tot, la meua actuació ja havia causat l'efecte necessari, i quan partia de casa, amb els pits saltironant al davant, tan atraients com sempre, la cara li resplandia i mostrava la felicitat que es manifestava definitivament en el seu somriure de Signal. Mentrestant jo restava a casa pensant en l'estranya relació que s'estava duent a terme, i buscant, desesperat, diversos punts i raons que em corroborassi, enfront del dubte, la meua real condició d'home com cal.

En sentir l'insistent crit del telèfon vaig botar del meu seient i, silenciosament, vaig sortir de la cambra, prenent la determinació de no contar-ho a na Carne. Encara recordava quan, feia més o manco mig any, vaig tenir la innocent certa que comprendria perquè vaig fer l'amor amb aquella bellesa morena de lluminosos ulls blaus que em seduïa la nit en què ella va anar a l'òpera amb el seu cosí Frederic. Al primer moment ho va entendre. Després, però, el seu estúpid cap de dona començà a donar-li voltes i més voltes fins que va arribar a creure que jo li havia de ser fidel. Maleït moment aquest en què, pensant que una discussió podia aconseguir arravatar-me el culet rodonet que pessigava amb plaer, li vaig prometre l'amor etern

En tornar a obrir els ulls, ho vaig fer creient que trobaria la rossa espatarrant que regnava en els meus somnis. I és que, certament, els llavis freds que es fonien amb els meus en tendres besades em corroboraven aquesta tesi. Però no va ser així. Les diferències entre el somni i la realitat eren tan evidents com decepcionants, fins al punt que total l'esperança que havia acumulat en un èxtasi momentani s'esvaï amb rapidesa extraordinària. Malgrat això, però, el que menys m'agradà no fou no trobar la sex-symbol que esperava, sinó trobar allò que, en realitat, hi havia, abraçant-me amb l'ardent i alhora innocent passió que implicaven els seus especials sentiments. Aquella criatura se m'entregava en cos i ànima, en valerosos impulsos d'audàcia desorbitada, i jo, amb totes les neurones excitades, no vaig poder controlar-me: sense donar resistència a l'espant que em posseïa, vaig deixar que aquest em dominàs per complet, i que em fes seguir la seva ruta.

Movent-me amb inquietut vaig aconseguir que l'amorós personatge, al crit de "*Però... què fas?!*", m'amollàs ràpidament i es posàs de dempeus. Amb la por estenyent-li el cor i la vergonya tot ell, restava amb el rostre rosat per la rubor i una mirada de disculpa als ulls que m'ofenia més encara. Pobre Pepa! penso ara, però llavors no vaig dir el mateix.

Mentre m'estava dient "*Agustí, ho sento tant, t'he vist adormit i no m'he pogut resistir*" estava tan desconcertat que gairebé no ho vaig sentir. Mentre em deia "*Agustí, ja sé que no té ni cap ni peus, però m'has d'entendre...*" vaig expressar-li el meu desconcert. Quan em digué "*Agustí, és que t'estimo*" vaig expressar-li el meu enuig, sense pensar en el mal que li faria. I va perdre els sentits, com una nena refinada, com una pepona delicada, com una dèbil i gràcil flor.

que encara em veia obligat a fingir, amagant les petites lliscades de què tot home ha de gaudir.

En despenjar l'auricular se'm va tirar a sobre la seva veu empalagosa que no va aturar-se de dir bajanades durant la mitja hora llarga que vaig haver de suportar-la donant evasives a la seva insistent proposta de venir a visitar-me en aquell precís moment. El tema girà cent vuitanta graus, i va passar-se més d'un quart d'hora explicant-me les darreres notícies que tenia sobre l'enfermetat de donya Francisca, la seva mare. Va concloure amb l'epíleg de sempre: quatre llagrimentes i jo consolant-la amb cursileries que m'eren molt impròpies. Finalment no li ho vaig dir.

En tornar a la cambra ho vaig trobar. Allí. Dos peus surant a l'aire. Com a les pel·lícules. A terra, la cadira tombada. A les meves mans, un sobre, el que acabava de recollir. A l'anvers, un "A TU" estava escrit en lletres majúscules de traç dèbil que em recordaven el vol d'una papallona. A dins, un poema en minúscules:

*Sóc qui vol viure allà enfora
lluny de la terra i la mar
llum que vola, papallona,
flor que no vols estimar.*

La sang se'm va gelar i una llàgrima em va caure per la galta, poc a poc, lentament, com un homenatge llarg i pausat. Però, tan aviat com vaig poder, vaig recordar que era un home i me la vaig eixugar amb la mà, amb el braç, amb el jersei de punt marró que m'havia regalat la Carme.

Vaig pensar en ella. Però, quasi simultàniament, tal volta obra del dimoni, se'm van llançar als ulls els dos pits, desfiants a l'infinit, tan vius i alhora tan morts. Vaig agafar amb la mà dreta el taló d'una sabata, i se la vaig llevar, primer el taló, després la punta. Mentre li acariciava cada dit, cada tros de pell amb els ulls, amb les mans, amb els llavis, gaudint de gran plaer, no me'n vaig adonar que la sabata de pell negra se m'havia escapolat per entre els dits i jeia immòbil sobre l'estora blava de l'obscura habitació. La mà s'enfilava cap al lloc prohibit, i quan més m'agradà la idea de ficar-la per sota les faldilles, ho vaig recordar. Li vaig escupir i vaig anar a rentar-me les mans. Al mirall de la cambra de bany vaig trobar la imatge borrosa d'un Agustí plorant en silenci per no sentir-se a ell mateix.

DEL QUE SAP BÉ C SOBRE EL CAS D'A I B, I LA SEVA RELACIÓ AMB A.

(El testimoni convincent de Carme).

Ho sabia bé: l'afectava. I em vaig dir "*Carme, ves amb compte*", però tranquil·la, sense cap por. Ho sabia bé, des de que se'm va presentar amb la seva cara de masclot, somrient descaradament, com un gran dandi, lluint els meravellosos músculs que durant anys havia anat polint a imitació dels "admirables" homes a qui li agradava que el comparàs: Stallone, Swatzenager... Males bèsties amb cos de múscul, cervell de múscul i cor de múscul que reflectien els ideals d'una societat patriarcal que se'ls escapava de les mans, tot i que la lluita que feien servir com a darrer recurs per conservar els privilegis masculins era força dolorosa.

El dia que em va dir "*Nena, no hauries d'estar tant sola a aquestes hores. Hi ha homes molt... perillosos*", tirant-me el fum del xigarret a la cara, allà, enmig de la plaça, on estava com un estquirot esperant l'imbècil que m'havia plantat, vaig veure de quin peu coixejava. I em va agradar per això, el seu caràcter poc corrent que implicava, en el cas que s'establís una relació entr ell i jo, el meu domini de la situació: el duria pel camí que jo vlgués, i ell, que ni tan sols se n'adonaria, seguiria pensant que tenia la paella pel mànec. Certament, a n'Agustí li agradava fer-se "l'home" amb totes les de la llei, com aquell que diu.

Dit això, potser la nostra relació no sembli més que una pura hipocresia duita a terme per ambdós bàndols. Però no, no ho cregueu pas. Era ja, des d'un principi, molt més que això.

Mentre els seus ulls se'm clavaven com espines i em ferien dolorosament on el mal més plaent m'era, jo ja li estava contestant, coquetejant amb aquell home que em servia d'alternativa al bruscat canvi de plans que sofria la nit d'aquell venturós?, 26 de juny.

I vaig saber interpretar el paper de la dona que ell volia veure, una moreneta amb poc més al cap que la idea de conseguir un marit fort i plantós com ell, i que, per tal de sortir-me'n victoriosa, faria tot el que calgués. Mentrestant, però, veia al seu pensament la por de ser descobert, aquella por que amagava ben endins, entre coixins i coixins d'una hipocresia que en el fons no era altra cosa que intents desesperats per ser acceptat amb la personalitat que li agradaria tenir, i que, sense saber-ho, tenia. I ell, pobret! era llà, fent de James Bond, com qui no vol la cosa, i sentint-se per l'interior un rucurruc-

Sònia López.
"Distorsión"

rucurruc intentant sortir a cor que vols. L'havia pescat enmig del carrer, just quan intentava creuar-lo amb el propòsit de tornar a la seva posició original, de tornar a la voravia que havia abandonat mesos abans per botar a la seu on uns imaginaris impulsos el duien. Sens dubte, però, se n'havia adonat que allà no es trobava bé, i que volia tornar al bàndol dels homes. Jo el veia dubtós, entre dos móns, i m'entendria, i sentia una llàstima fonda i greu que em mormolava a cau d'orella històries de l'amistat i de pau i bé amb els altres. A poc a poc, però, encara que en un principi em deia a mi mateixa que el meu pla era el d'amiga donant-li suport, vaig veure que era molt més viril que no es pensava i que, al natural, fins i tot superava el llistó que fixava en posar-se a interpretar. I me'n vaig enamorar, bojament, amb ulls clucs, donant-li la mà i deixant-me dur per ell, però sempre a l'aguait, amb un sisè sentit atent per si es desviava de la ruta... No era afany de possessió o ànsia de domini, el que em movia, sinó una gran satisfacció burxant i infinita en haver trobat l'inquietant i alhora especial home que havia somiat tant temps, el suficient per estudiar-lo i saber, en aquell precís moment, com l'havia de tractar. No el deixaria escapar.

Així idò, ho sabia bé: l'afectava. Ho vaig saber quan parlava amb ell per telèfon, i notava la seva veu penjada a l'aire donant-me excuses per tal que no l'anàs a veure, però jop només sentia "M'afecta, m'afecta, m'afecta". Ho vaig veure clar quan hi vaig arribar i em reberen dos ulls com bombolles, grossos, esclatats en lluentor i vermellura irritada, empremtes d'unes llàgrimes netes i intenses que s'havien esborrat volent passar desapercubudes. En vaig tenir la certesa, totalment corroborada quan em contava la relació dels fets, adoptant una actitud freda, indiferent, i jo, veient l'eshuberància i sensualitat que, fins i tot mort, conservava aquell cos esculpit contra natura, vaig comprendre que, de la narració, en suprimia els fragments que treuriem a la llum l'excitació que sentia per les voluptuositats de na Pepa i l'angoixa fonda que el cremava en haver reviscut una etapa imborrable de la seva vida. Desgraciadament imborrable, pensava ell. Imborrable, pensava jo, i punt. No el volia jutjar.

Sols va haver un moment en què vaig notar que m'obria el cor i els sentiments més profunds, com prova de confiança especial i d'amor que m'enorgullí. Després d'això ja no va voler parlar mai més del tema, i jo, sabent que l'incomodaria no vaig intentar contradir-li. Però això fou al final, quan ambdós posàrem punt i final a una etapa que ens ajudà a conèixer-nos millor.

Ma. Dolores Villen.
"Volem un poble
saludable".

La petita església de la parròquia de Sant Cecili estava estibada de gent: de gent d'arreu del país, uns que cridaven l'atenció, d'altres que no la cridaven gens ni mica, de gent de tot color, raça i nació, de gent de tota mena, i fins i tot gent d'altres religions que no aportava el seu volum a la tasca d'omplir el temple, sinó que restava en silència al'escala de sortida, fent oracions intel·ligibles amb els ulls plorosos i el lleig record de la Pepa blanca i freda a l'ataud. I per tot arreu, llàgrimes vives sorgint del fons del cor, d'altres surant enmig de l'hipocresia i la falsedat, ànimes fosques sota les llànties d'aranya que trontollaven i s'estremien pel sofriment; i per damunt de tot, inflexible, dominant, un silenci espès i sepulcral.

Els ulls se m'entelaven, i de sobte omplí l'estança la veu d'una vella amb el so escardat del patiment, arraulida no se sap com, abraçada amb força i desesperació al cos inert que jeia entre coixins com no ho havia pogut fer en vida. "El meu fill, el meu Pepet, que sempre seràs en Pepet, que sempre has estat en Pep! Fill meu! Pepet!". I els pèls de punta em feren calfreds per tot el cos.

Però quan caigué definitivament la llàgrima que se m'aguantava a la darrera parpella, rodolant i botant galta per avall, vaig veure la mare passant per davant la ¿filla? amb els ulls plorosos i la mirada abatuda, besant-li la mà i mormolant un no-sé-què del sentiment que de ben segur no sortia de la gola, sinó que el seu origen es podia trobar més endins. I caminava desgraciadeta, discreta però desgraciadeta, velleta, amb tantes arrugues com disgusts; i mostrava ben clara la llum del penediment vessant neta dels ulls, i es recriminava haver donat l'esquena al seu fill quan passà tot allò de les hormones. Al seu fill... per que llavors encara era el seu fill... després ja no volia dir què era. No, no era un melodrama, o potser sí ho era realment, però sense el teatre de la ficció, sense haver de fingir res, tot natural i esgarrifant, com la vida mateixa. No calia la mare cridant i estirant-se els pèls que jo m'havia imaginat per a què l'escena fos traumàtica. Tothom plorava en silenci, i, tot i que les circumstàncies eren susceptibles de ser tractades amb dramatisme exaltat, aquest fou absent al llarg de tota la cerimònia; i jo vaig encertar a pensar que aquesta actitud era la millor: l'agraïa ferventment.

L'Agustí, tot el temps amb el cap baix i els punys estrets, només se'm va girar en qualche moment indeterminat, mostrant-me una llàgrima, peticona, graciosa i desgraciada, baixant-li per la galta. En ella, en la seva transparència jo llegia les seves pors i els seus temors, una ànsia tendra de disculpa i l'angúnia de la pròpia incomprensió. L'aturmentava el seu problema de sempre? No ho volia ni pensar. En sortir de l'església tan sols va mormolar "Prega amb fe pel pobre Pep, i

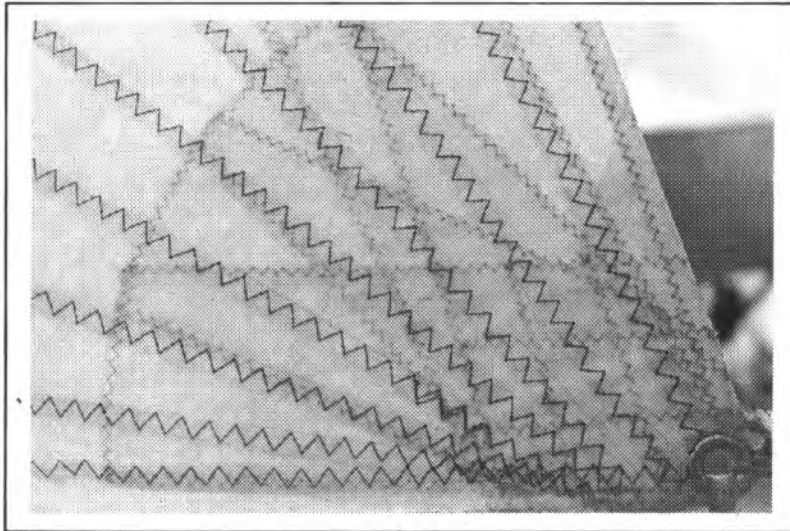
maleeix la culpa de la seva mort". Se'm varen creuar pel pensament tot de records de sessions psiquiàtriques intentant convèncer al pobre al.lot de la seva vertadera personalitat. Intentava esborrar aquestes imatges de la meua ment, però no debades sorgien, incordians, taques fosques que embrutaven la meua confiança: m'inquietava la presència al món del misticisme homosexual i de tot el que això comporta. I una por fonda em burxava i em feia tèmer que, en realitat, tot el seu patiment no fos fruit del pes que portava a la consciència, sinó que sofria perquè s'havia enamorat d'en Pep-Pepa. No, no podia ser mai: això no tenia ni cap ni peus.

- *Agustí, no...* -jo intentava el seu maleït sentiment de culpabilitat, però ell, sols amb la mirada, em deixà clar que no havia de dir res. Es pegà un cop a la panxa i m'abraçà amb força.

- *Sóc tot teu, amor* -i em banyà el clatell de foc i llàgrimes. Jo m'estrmia com mai i el volia a dintre meu. Poc després vam fer l'amor a dins el cotxe, enmig de la foscor d'un carrer estret, amb una passió nova i pura que em corroborava que tot el meu patiment no tenia ni cap ni peus.

- *Certament no en té* -vaig pensar en veu alta, i ell em feu que sí amb el cap.

MARIA DEL CARME CASTELLS VALDIVIESO

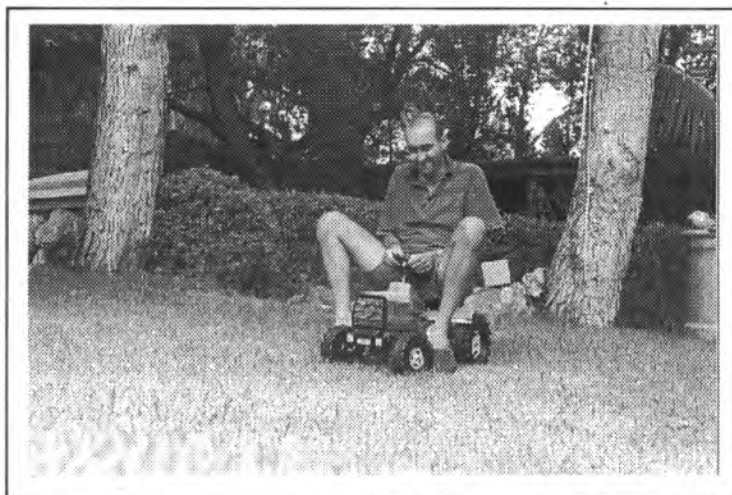
Ma. Dolores Villen.

"Premi a la millor fotografia"

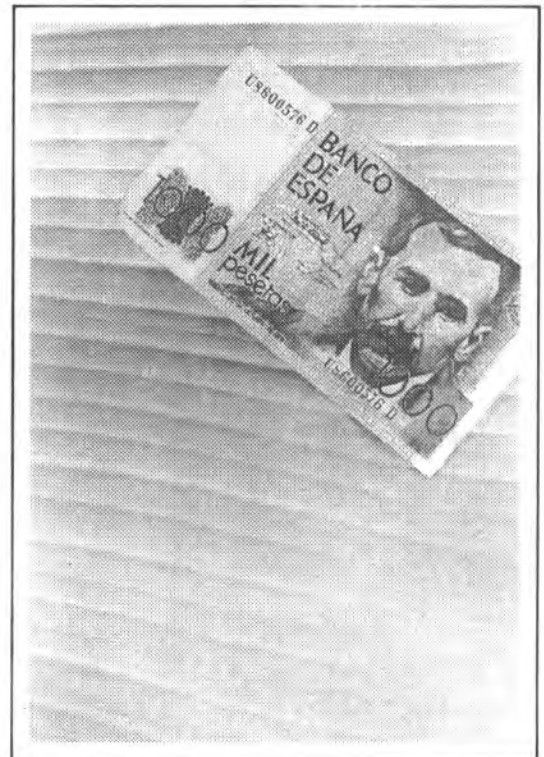
Paco Galian.

"Verde que te quiero verde".

Gori Recharc.

"Tengo un tractor amarillo".

EL VATICINI

La pitonissa ho havia dit ben clar en destapar la primera carta: viuràs com un artista de cinema. No ho digué ni arrossegant la llengua -imperceptible- ni després de sortir embambada de les pregoneses d'un coma trascendental. Ho digué ben clar, sense erupcions de sabonera verdosa per la boca, ni tremolors als llavis: viuràs com un artista. Vident afamada copsà el meu astorament i m'agafà la mà, mentre em desxifrava les arrugues repetia el mateix auguri corroborant-lo amb un sibil·líctic moviment de cap: viuràs com un artista de cinema.

Li ho havia consultat a les primeries d'un maig aponcellat. No em trobava bé. Havia acudit al metge i em receptà unes píndoles que haurien fet enravenar un mort. Me les vaig prendre en dosis múltiples però el meu cap seguia essent una ollada de grins anèmics que grinyolaven tristos com a cans apallissats. No em feren efecte, les píndoles. El meu mal era més gros.

Com cada any, el despertar de la terra em produïa una devallada dels meus mínims anèmics. No m'havia adaptat, jo figura anònima i solitària, a l'exuberància de la primavera. Jo que odiava els tòpics, n'era una víctima inclement. Com si el brostar esponerós de la terra fes recular aquella torrentada de vida que sempre duia per penyora, talment com una bufada de vent fa amagar la banya al caragol.

Per això vaig anar a la pitonissa. Era la meva confessora, la necessària teràpia psicoanalítica. Però em sorprengué la bruixota perquè lluny d'arrossegat la llengua per signes imperceptibles, lluny de fer llobada semàntica als meus mals, botà eufòrica i, tot destapant la primera carta, em digué que viuria com un artista.

Vaig esclovellar la solitud de les nits del meu piset tot esbrinant com podria ser la vida d'un artista, com es podria acoplar el meu esdevenir quotidià, avorrit i monòton, a la trepidància orgànica d'una estrella. Seria ric? Tendria dones a balquena? O potser seria un heroi involuntari que commouria el món? No ho sabia i els astres rutilants m'ensutjaven les respostes de fumassa. Tampoc la pitonissa no me'n donà clarícies. Mantenien, fort i no et menguis, que no podia entrellucar el com.

Fos com fos, em trobava millor. Estava disposat a deixar-me sorprendre en qualsevol moment pels hàbits d'artista. A la oficina feia dies que no discutíem... potser era el principi indiferent de la meua carrera desvetlada pels astres. De tota manera, he de ser sincer, una mica de neguit sí que em cossiguellava la pell. A tot quant gest feia, a tota acció, m'hi mirava prou no fos cosa que trencàs involuntàriament el presagi de la pitonissa.

Aquella nit començava a fer calor. La paperina del port remorejava tremolosa tot anunciant les festes de Sant Joan. L'illa, minúscula i cosmopolita, girava l'esquena a les tradicions ancestrals... m'ho mirava amb calma, amb aquella calma que es tenyeix de nostàlgia tot just quan des del rebost del temps comencen a llescar-se espipellades de records: aquell paperí em desvetlava energies esmortuïdes, corregudes d'infant, coets i rialles de pollastrell. Ara, immers dins aquella indiferència còsmica, semblava un compartiment més del purgatori, el port enramellat. Ni le màrqueting en sabia aprofitar el caliu, del foc ancestral. Havia sortit tard de l'oficina i me n'anava a casa. Per la carretera hi havia el trànsit normal, sense excessos. De sobte, va aparèixer una bubota davant mi. Quan l'havia contrapassada em vaig adonar que era una al·lota que feia autostop. A primer cop d'ull no em va semblar gaire cosa però garfit per aquell instint de mascle caponador i insatisfet m'hi vaig repensar i aprofitant el primer portell vaig refer les meves passes amb l'esperança que, si algú ja l'havia recollida, no hauria perdut gran cosa. De tota manera, ara ho record, vaig reaccionar de manera brutal. Semblava una fera engabiada dins el cotxe. Mai no record una conducció tan temerària. Un primcernut m'afitorà els llargs i probablement m'insultà. Amb un poc més no ho cont i tot.

Tornar a la rotonda, refer el camí, acumular nervis, neguits i encetar pressentiments... Encara era allà, dreta com un faristol, amb el dit gros extès demanant una mica de solidaritat per les passes desvalgudes. M'hi vaig acostar i tot just quan l'havia depassada vaig posar l'intermitent per aturar-me cinquanta passes més enllà.

Havia fet aquesta operació moltes vegades. M'agradava, amb un gest calculadament fred i indiferent, assistir a l'espectacle de la transformació gestual de l'afortunada, de passar gairebé de la flastomia imperceptible a aquella cara de gratitud que vessava pels ulls, a aquells passos delerosos plens d'esperança. Aprofitava també aquests instants per fer, pel retrovisor, la radiografia exacta d'aquell cos que sinuosament avançava vers la porta del cotxe.

La impressió fugissera que, de rampellada, m'havia fet la primera vegada, ara es confirmava. Així i tot, em vaig estufar com un indiot, orgullós de la meua seguretat. No era gran cosa, la peça. Alta, però magra com un canyís, de cabells obscurs que li queien tot just per damunt les espatles. Les formes no se li marcaven gens, els malucs eren quasi anònims i en comptes

d'unes envescadores mamelles tугents m'ofrenava, púdics, dos bonyets no massa més grossos que una nou.

- Hola bon vespre, que va cap a Les Gavines?

- No, em qued a Sol Ixent, vaig contestar amb una imprudència més que ingènua.

L'illa era minúscula, amb una vila arterial i macrocefàlica i tot un seguit d'urbanitzacions anàrquiques que, com a teranyines, s'espergien ran de la carretera que la circumval.lava.

- Però pot pujar, allà et serà més fàcil fer transbord; vaig motar tot intentant arreglar la bajanada anterior.

Pujà resignada, com si no estàs tota convençuda de l'argumentació, com si el fet fos ja irreversible.

- Hola, em dic Carles, vaig dir-li amb un to de veu arrogant i pretencions de mascle inflat.

Marco Antonio.
"Joan petit quan Balla"

- Jo, Carlotta, però els amics em diuen Lotta. Ho sento però m'és més familiar, afegí mentre percebia que jo, impertèrrit, arrufava el nas amb un gest que quasi fregava el menyspreu.

Vaig reprendre la marxa. Avançava lentament intentant aplicar a cada gest una dosi de seguretat captivadora. Era la tàctica que emprava sempre. Hi posava molt d'èmfasi, una gesticulació quasi teatral, perquè em coneixia punt per punt els meus defectes. No era de làbia fàcil amb els desconeguts. Era massa estugós. Mai no hauria parlat d'un tema que no m'interessàs i molt menys si era un d'aquells temes que la meva consciència pretensiosa catalogava de banals. Tampoc no seria capaç de fer-ho en aquelles condicions. Si abans hagués pres una copeta de conyac... !

Ara em venien al cap els meus amics, aquells pollastrells de vint anys, criatures llosques i travades per a qualsevol assumpte selecte, però que a l'hora d'armar conversa ho feien amb tanta gràcia que semblaven llicenciats en totes les especialitats. Es feien el simpàtic, tan aviat eren alumnes de quart de dret, com treballaven de delineants amb un famós arquitecte o estaven a punt d'inventar un xip que revolucionaria tota la informàtica. O sabien dissertar amb eloquència cartesiana més de mitja hora sobre l'estètica dels spoilers i els alerons dels cotxes esportius, o els vats necessaris perquè l'equip de música ultrapassàs la categoria de pura merdeta. Eren, gairebé, la viva imatge d'uns prínceps blaus. I eren adorats i desxifraven la semàntica del cos mentre jo m'aconhortava tot compadint i maleint aquelles estúpides que es deixaven ensabonar per aquella fàtua fosforescència verbal. En canvi, em veia fent gestos grotescs, d'home de poc món, sense dominar ni voler subjugar-se a les més elementals normes de cortesia i urbanitat que el cas requeria: vestia decuradament, mostrant amb indicència la camisa, o combinant els colors de tal manera que els incitava a una batalla campal. Mai no l'he entès, a aquell art de la combinatòria, ni tampoc sé, encara ara, la utilitat que té. Em bevia d'un glop el coctail, com si dugués set endarrerida i gairebé no parlava. Vivia només per a mi. De tant en tant reia sol, era una rialleta cínica que desconcertava l'auditori. Era, als ulls dels altres, un sull. Menyspreava tots aquests accessoris vitals, tota aquesta pellerofa que amagava el bessó de les coses. A canvi, podia oferir quatre versos mal païts, críptics i enrevessats, que em confegien una aureola entre els amics íntims d'aspirant a la glòria local però que per a no servir, no servien per corglaçar ni la més predisposada i exòtica mossa. Tampoc no en feia massa escarafalls dels meus versos. Eren meus i bastava. Si algú els volia degustar que entràs dins la bardissa. A més, i això ho sabut ara, la meua vista era una arma letal, sempre afamagadament impúdica burxava pels escots i retxillers, a la recerca de la penyora eròtica: la veta dels sostenidors, una llambregada d'escot... Em delataven aquells ulls traïdors, escampaven per tots els vents que jo no volia entretenir-me pels camins entrevicollats de la retòrica i que, ben cert que és, preferesc tirar al dret per la dreuera més ràpida.

No en feia massa cas, em neguitejava estar sol, esser una peça díscola d'aquell trencaclosques, la que mai no encaixava per enlloc, però superava el tràngol fent-me creure a mi mateix que aquell no era el meu món, que no calia fer cap esforç per conuiu amb la fama dels mortals. La meua sullor m'aïllava d'un món que despreciava però que, en canvi, necessitava per pagar el tribut de la carn i per no sentir-me, als ulls dels altres i, a estones als meus, tan desgraciat. Ben mirat, m'havia

entossudat a reformular el poeta on tan sovint hi trobava recer espiritual. Ell deia que l'amor entra pels ulls, pels cos i després, ja sadoll d'espasmes i premudes, es purifica a l'enteniment. En canvi, jo volia que m'entràs per l'enteniment i amaràs el cos de l'estimada d'una rampta irreprimitament ígnica. Curolles i castells enlaire que m'han abocat a una solitud gairebé autista.

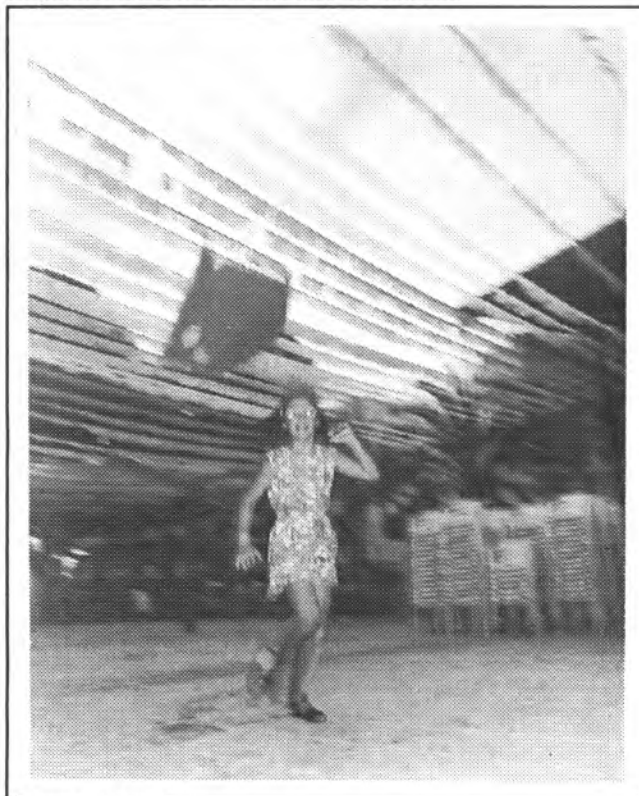
En aquells moments vora na Lotta no sabia de què parlar. Envejava la capacitat enraonadora dels meus amics de juvenesa. Sí, li podria dir que som un trist oficinista que me mat les puces confegint paraules exòtiques que uns, doctes i entesos, anomenen versos. I això a qui interessa? També li podria dir, i amb això m'exposava a convertir a priori aquell viatge en un naufragi total, que som un home "engagé" i que som independentista. Tot plegat un bagatge minso i escanyolit. Només la podia mirar; així mateix, tenia el cutis suau, tot i que els ulls una mica sortits, com a de granota, i el nas llarg li desfeien l'encant. Procurava no fitorar-la de manera massa impúdica. El seu cos, sec i llis, em facilitava les coses.

Ara ho record. Parlàrem del temps, de la calor incipient i d'aquell abellar de turistes en què l'illa es convertia. Una conversa, com es pot imaginar, profunda, seriosa i compromesa. Però la mirava, la mirava molt, intentava que ella fos capaç de desxifrar tantes coses que la meva turpitud, i una certa vergonya inicial, m'impedié dir-li.

Arribàvem a Sol Ixent i no sabia com perllongar aquells moments que potser eren els més feliços del dia. Vaig mirar la lluna, era una taca anèmica que com un moixell embrutava el cel.

- Bé, crec que em pots deixar a la carretera general, em serà més fàcil fer transbord, féu tot fent un simulacre de picar-me l'ullet.

- D'acord, però ben mirat puc portar-te fins a Les Gavines. Ja és tard. Potser sigui perillós deixar-te aquí. Jo de tota manera n'he de passar. Són quasi les deu. Aquí m'havia de veure amb un amic però ja passa més de mitja hora. No em deu esperar; no, no ha estat culpa teva, m'he retrassat a la feina... Ca meva és just passat Les Gavines, visc al camp. M'agrada la solitud, és l'única manera de retrobar-me amb mi mateix.

Llorenc Brotart Galmés.
"Joan Petit quan balla".

- A mi m'encanta. N'admir aquell lirisme que transpuja la simbologia dels mots. Et podria recitar tirallongues de versos. Gira cap a l'esquerra. Ca meva és quí, en aquesta placeta, damunt el videoclub. No cal que m'acompanyis.

- No passis ànsia, t'hi rarribaré i si hi ha lloc tal vegada llogui una pel·lícula. En som client.

- Jo també.

- Jo també visc sola, no la trob tan agradable, a la solitud. Vivim dins un món de companyia, d'estereotips, de bons i dolents. Diuen que la felicitat s'assaboreix millor en companyia, companyia estable. La solitud no és bona. Pot ésser un sedant, una teràpia momentània, però abocar-t'hi per sempre és endisar-te dis un pou sense límit on només una unitat aclaparadora de frustració t'emboquilla. Dius mentides si t'agrada viure sol, absolutament sol.

És clar que deia una mentida. En deia més d'una, jo no vivia passat Les Gavines, ni tenia cap amic que m'esperàs a Sol Ixent, ni tampoc es pot fer tard perquè sempre es fa prest si a casa no tens cap curolla que t'estiri. Retrobar-te en la buidor és percutir-te les neurones i dessafinar-ne el difícil equilibri.

Tot era perllongar l'estona. Donar oportunitat al temps perquè afavorís aquella conjunció còsmica que tant anhelava. El cotxe devorava la carretera, un immens mur de silencis escardats. Ja tombàvem vers Les Gavines quan es fixà en un llibre. L'agafà i se'l mirà joiosament, estranyada.

- Llegeixes Vinyolf?

- Sí, m'agrada, de totes maneres no és el meu predilecte.

- Mira per on i mai no ens hi hem trobat.

- L'altre dia vaig llogar Annie Hall, m'encanta Woody Allen. Cada mig any necessit veure-la. Oh! Ja està tancat. Quina llàstima. Deixa'm aquí... Gràcies.

- Adéu.

Oh ignominiosa turpitud, letàrgia mental escleròtica. Ara et vénen al cap com a piuladissa d'ocells matinals totes les coses que li podries haver dit, tots els avenços que podries haver fet. I tu, mussolot d'ombra, mut, emporuguit. Ni tan sols li has demanat el número de telèfon, ni l'has convidada a un cafè, ni has insinuat que potser t'hauria agradat prendre una copa amb ella i llegir Vinyolí o Martí Pol en veu alta...

Quantes vegades has d'assajar el numeret. Ara no t'excusis. Que no estaves predisposat, dius. Vaja, vaja. Es clar, que volies que t'ho digués ella que havies de pujar, potser ella també és tímida i arrufada com tu, i ha trevelat massa vegades amb aquestes pedres, què esperaves que se t'obris de cames dins el cotxe. Quants d'estius fa que enrevoltes l'illa tota la nit intentant cercar autostopistes per fer-los compartir la solitud que t'embolcalla. I què has conseguit. Jo t'ho diré: quilòmetres i quilòmetres devastant la solitud de la nit, esgarrinxant el desfici, engreixant la frustració. I què més pot argumentar al teu favor. Res Alguna nòrdica borratxa que t'ha vomitat dins el cotxe i mentre tu la portaves a colgar a l'apartament, de manera fortuïta i dissimulada, li posaves mà a les mamelles i ella encara se sentia amb forces d'estovar-te un mastegot o de cridar i esvalotar tots els veïnats, o trobar-te amb el seu home, també gat com una sopa però amb els ulls encesos, amb dues puntes de ganivets esmolats amenaçadors a cada pupil·la, i tu davallar l'escala a correuita i perdre't dins l'anonimat de la nit... A dormir, o a desactivar-te la verga erecta a una d'aquestes cases que te'l baraten per una besada a la teva tarja de crèdit... Ja sé que em diràs que ara tens una licent per tirar endavant, que viuràs enllepolit uns quants dies amb l'esperança d'empeltar-te definitivament a una soca que et podrà dir sense subterfugis: t'estim...

Ai Carles, gires cua, i te'n vas cap a Sol Ixent. Teranyines d'estrelles boicotegen l'empalagosa solitud de la nit. En aquests moments ets la viva imatge de la contradicció químicament pura: cinquanta per cent d'eufòria, cinquanta per cent de ràbia. Però hi estàs avesat a superar aquestes glopades agres. Si fessis memòria personal, no et costaria gaire de trobar casuístiques idèntiques que totes soles es desinflaren, que no passare d'esser altra cosa que un bell auguri.

Aquella nit pensares en la pitonissa però no hi trobares cap relació. Fores novament un perfecte ingenu car en els teus desvariejos eufòrics somiars que na Lotta podria ser una agent cercadora de talents artístics i aquell simulacre de picar-te l'ullet et serví per edificar gratacels de nebulosa. Assajares però un pla per a tornar-la a veure.

Passares gairebé tota una setmana a la mateixa hora pel lloc precís on l'aplegares aquell dia mig calorós. T'hi acostaves lentament i, fins i tot, t'aturaves una mica amb el pretext que el cotxe s'havia encalencit o que alguna cosa del motor et fallava. Necessitaves, sempre ho has necessitat, justificar-te. No venia, no hi era, i tot el camí era un filar hipòtesis... Arribares a no entendre aquell desgavell anímic que et cavalcava el cos tot el dia, era quasi malaltís. Per què, si els malucs d'aquella dona no t'havien impactat? Tanmateix no cercaves respostes. Cercaves demostrar-te a tu mateix que eres capaç d'assolir el triomf. Tres dies després de no haver-la trobada al lloc que, ara gairebé veneraves com un santuari, et feres soci del videoclub. T'hi passaves hores enrevoltant els mostradors, fent com qui triar una pel·lícula, demanant indicis sobre la qualitat d'aquell film, també hauris demanat si sabien noves d'aquella que et devorava hora a hora l'enteniment, però et vessava la vergonya pels ulls, a més en els teus afers, no hi volies intermediaris.

Eres un impertèrrit adicte al videoclub, amb les esperances mig marcides i mortes les ombres. Vagaves d'inèrcia quan, sense saber com, et trobares davant ella.

- Quina casualitat !!!

- Hola, mai de la vida no ens havíem topar i ara cada dos per tres ens investim.

T'havia desarmat, tot l'arsenal de dialèctica pesada acabava de mullar-se, inútil. Tantes hores de platejaments, tant d'assajar gestos per acabar engrunat dins aquella ratera d'una frase que et deixa fora de combat.

- De tota manera hi ha investides que són saludables, no ho trobes Lotta?

- És clar, potser la meua frase no ha estat res més que una desafortunada metàfora.

- O pot ser la meua turpitud m'ha distorsionat el significat precís.

- És igual, deixem-ho. Què cerques aquí?

- És difícil d'explicar... (t'hauria agradat dir-li que la cercaves a ella i ara no trobaves cap subterfugi per fer-li-hi avinent).

- Doncs no hi calen moltes explicacions, som a un videoclub, secció pel·lícules de l'oest, westerns si ho vols amb més precisió. Segurament no deus cercar per aquí petroli, o na Romy Schneider disfressada de Sissí.

- Potser assegut a una terrassa, vora un cafè, t'ho sabria explicar millor.

Anàreu a una terrassa ran de la mar confosos amb una multitud de veus exòtiques, la vostra veu era una sola veu. Lentament esquerdàveu aquelles vetes vigoroses que confegien la vostra peculiar essència. Us esmicolàveu mútuament a cops de mall i restàveu oberts un per l'altre. Sense enigmes, sense fantasmes, Parlàreu de moltes coses. Les vostres llengües eren esbarts de coloms que solcaven l'anhelada llibertat. Aquesta vegada, no errares tantes passes. Quedàreu que us tornaríeu a veure per mirar plegats una pel·lícula llogada al videoclub. En seria el vostre punt d'encontre, el videoclub, el fetitxe que embastaria la vostra relació.

Te'n feres fermes propòsits, de cridar-la l'endemà mateix. Li duries dos versos caçats al vol amb els filats de l'eufòria. Dos versos que parlarien d'aquelles sirenes que, des de la terrassa del bar, tot contemplant la mar, havíeu cregut destriar enmig dels grumellons de l'aigua.

La cridares tot el matí però no et responia, ho provares al treball però una veu indiferent i befosa t'anuncià que avui tenia lliure. Pensares que ja s'havia oblidat de tu, o que tenia el telèfon espenyat, o que l'havien raptada. Pensares, aprengut com eres, tots els mals possibles... Finalment hi contactares. A les vuit i mitja al videoclub.

I et posà ben a prova. Et demanà d'entrada si tenies res previst per a aquella nit. Tu contestares que res en especial però que, si no havíeu sopat, podríeu anar a un baret que ell sabia on feien uns entrepans torrats que eren de maravella i àngels de la guarda de decoració naïf, auscultarien el vostre somni amorós. Ella hi assentí, i també que com a colofó podríeu pujar al seu apartament a mirar una pel·lícula. Te la féu triar. Tenies el cap ple de cigales que et cantaven a l'uníson un kirieleison amb ritme de rock. De bades intentaves llegir-li a les ninetes dels ulls el nom de la pel·lícula, finalment et decidires per "La Diligència" de John Ford, un clàssic, un clàssic de la secció del videoclub on us vàreu retrobar. Hi estigué d'acord i trobà molt encertada la tria. Tu, quasi trencares l'encant, quan de manera melodramàtica suggerires que seria un colofó ben romàntic.

Parlàreu molt aquella nit. Els querubins us il·luminaven la paraula, us la feien bella i efònica, com si les vostres cordes vocals fossin arpes celestials. Tengueres temps de mirar-la de primcompte. A mesura que s'avançava la nit, la trobaves bella, purament bella. Sí, encara tenia els ulls un xic sortits però el somriure era angelical i li harmonitzava el rostre. I també tenia les dents belles, un dels teus punts dèbils del teu peculiar codi de valors. També t'adonares que eres contradictori, mai potser te n'havies adonat tant. Ara exigies bellesa quan tu precisament no en podies oferir gens.

Com un ritual, a les fosques, apaivagant la xerrera que us vessava, miràreu "La Diligència". Només el cargoleig del cubet de gel al fons del tassó interferia el clímax harmònic dels trets. Acabada la pel·lícula, us abraçàreu. Mai no havies besat amb tant de delit. Semblàveu dos adolescents, us rebolcàreu al sofà, li amidares centímetre a centímetre el cos. Precipitadament us estimàreu. Hauries quedat allà i l'endemà aixecar-te amb ella, portar-li el cafè amb llet al llit i desjunar d'amor. Però us miràreu i ambdós entenguéreu que aquella primera presa de contacte era tan bella que no calia adjectivar-la amb la suor negativa d'uns cossos adormits, ni la mala boca que produeix el despertar després d'haver abusat de l'alcohol.

Arribares a casa com un triomfador, com un cavaller que ha vençut en mil batalles. Mentre et palpaves la butxaca per cercar-hi les claus t'adonares que hi duies un paper. El mirares. Eren els poemes que li havies escrit. T'havies oblidat de recitarlos-hi. Els llegires aprofitant la generositat d'un raig llunàtic. Et feren gràcia però els esqueixares. La realitat havia superat la sublimació de la ficció. Per una vegada el valor emotiu de les oparaules quedava superat per l'art total de l'existència. Amb l'eufòria del moment tots els treus porus et segregaven versos immortals. N'hi faries de nou, versos estridents, pregons, quasi críptics que eclipsassin la candorositat d'aquells que acabaves d'esqueixar.

Vàreu viure dies intensos, com mai no els havies viscut. Un cap de setmana, fins i tot, us plantàreu a Barcelona. Recorreguéreu els indrets que tant havíeu idealitzat, trepitjàreu les mateixes rajoles d'aquells personatges que tant admiràveu. Anàreu al cinema, al teatre. I tornàreu a l'illa, i us passejàreu per racons incògnits, ballàreu aquelles cançons que ni tu ni ella, en el seu moment, us havien fet bellugar. Passejàreu pel port, trescàreu les terrasses de les cafeteries que els teus amics de joventut aprofitaven com a camp de batalla per a les seves incursions guerrilleres amb l'amor. Reféreu tantes passes que, ara no venia al cas cercar el per què, la vida us havia atropellat. Nedàreu al clar de la lluna, us estiràreu damunt l'arena de platges desertes mentre us recitàveu versos immortals... O ella, guitarra amb mà, t'embadalia amb aquelles cançons que hauries cantat vora el foc d'un refugi de muntanya quan de la vida no en sabíeu res i tòpicament teníeu quinze anys. T'havies enamorat bojament d'ella, quasi sense fer-ne comptes. Tot t'encaptava.

Portares uns die de creació febrosa, coronaves cada instant amb un vers melós i vellutat... Segurament prest en trauries un poemari. Sabies ben cert que li ho dedicaries. Que cada poema seria recordar una estació d'aquell calvari d'amors sense espines, ni judes traïdors. Ara entenes el significat dels auguris de la pitonissa. Havies arribat a la conclusió que viure com un artista era enamorat-te casualment una nit anònima de juny i, tot seguit, com en els dies de festa grossa, posar l'olla gran dins la petita.

Us aveníeu amb les parules, amb els gestos, amb aquelles petites subtileeses complementàries que confitaven la vida. I també consideràveu marginals aquelles estúpides convencions que la roda del món atorgava un paper imprescindible en la vida... Si haguessis tocat amb la mà plana el cel no estaries tan reconfortat.

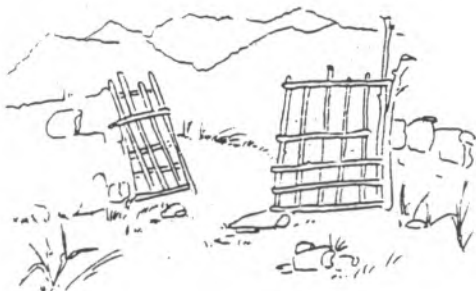
L'aire canicular bullia amb les rebolcades d'agost. Feia dos dies que no us havíeu vist i el lent devenir de les hores feia més insuportable la xafogor. El dia que feia tres trobades un estrany missatge al contestador automàtic. Era ella. Et deia que no et volia veure més.

No ho entenes, tu que tant havies sospirat per estimar una al.lota que entengués i et recitàs Rilke a la claror de la lluna vora les roques, tu que tant havies sospirat amb algú que et cantàs raspant una guitarra aquelles cançons que de cor sabies però no podies cantar, tu que sempre havies rebutjat el món i aquella supèrflua estructura que l'anguniava. Tu que et consideraves dens, pregon, quasi immens i volies que tot això i només això servís per seduir una dona, ara que et pensaves tenir-ho a la mà, un contestador automàtic, fred i indiferent, acabava d'anunciar-te que no volien saber res de tu perquè eres excessivament superficial...

Ara sí, que no entenia els auguris de la pitonissa. No hi ha artistes desgraciats em deia mentre anava al videoclub.

No hi havia ningú. La dependenta em mirà amb un somriure comercial i agnòstic, quasi fet en sèries. Em demanà què volia. Li vaig demanar si tenia cap pel.lícula on el protagonista acabàs malparat i abatut. Em digué, sense abandonar el somriure estereotipat, que no n'hi havia moltes i que ells només en tenien una. La volia llogar. Em digué que era impossible.

- La seva amiga fa uns quants dies que la té a casa i encara no l'ha tomada. Em sap greu.

Ses Rotes, desembre 1991

RAFEL CESPÍ RAMIS.

Crònica des de la mort

Ho record perfectament. Fou fa dos anys, el dissabte de Sant Bartomeu, un mes i nou dies després d'haver fet els setanta-nou anys, enmig de les festes del poble. A la Plaça des Sitjar hi havia berbena i per ca nostra tothom s'estava endiu menjant per anar-hi. "Què, mon pare? Hem d'anar a ballar-ne dues?". "O tres!", vaig contestar de mala manera, amb l'acritud que sempre m'havia caracteritzat i que, amb el pas del temps, s'havia anat accentuant considerablement. Na Margalida, la meva dona, mentre va viure pogué adonar-se'n perfectament del meu mal caràcter. Jesús, com la vaig fer patir! No me'n feia cap de bé. I ara, en canvi, ja veis, l'enyorava, no sé per què. Segurament per poder-li fotre qualche eixebuc. "No veniu a ballar, padrí?". Ballar! Tot ho era ballera que tenia. Ni de jove ho havia estat ballador. Mai no m'havia agradat perdre el temps en bajanades. I ara, que tenia tot el temps del món, res no m'entretenia. Un llibre no l'havia llegit sencer mai en la vida, la música que es podia escoltar me semblava renou, i ni la televisió mereixia major atenció de part meva. "Mon pare, no vos n'aneu a jeure massa prest, que amb la sopadassa que heu fet no vos convé". I què devia saber ella, la meva filla, què em convenia o què no. Quasi vuitanta anys a l'esquena i encara em venien amb beneitures d'aquelles! Devers les deu, la filla i el gendre tocaren el dos, i devers les onze se n'anà n'Antònia, la néta. "Me'n vaig a cercar en Miquel, per anar a la berbena. Bona nit, padrí". A cercar en Miquel! I quines formes de festejar eren aquelles? Per què no era en Miquel el qui venia a cercar-la a ella? Dues morrades a cada un els hauria fotut, però no vaig dir res. Altres vegades ja havia manifestat la meva opinió al respecte o sobre altres qüestions que em semblaven malament, i no havia rebut més que desconsiderades i irrespectuoses contestes. "De què vas, "tio", que no "t'enteres" de res! Però si tu pertanyes al paleolític, padrí!". En això hi estava completament d'acord, no m'agradava com anaven les coses darrerament, ni la forma de comportar-se que tenia el jovent o qualcun de no tan jove, ni la manera de vestir o de parlar de la majoria de les persones, ni la casta de feina que ara es feia, servint begudes als estrangers i amb les finques completament abandonades... Vaig quedar sol, un com més, com era habitual. No m'importava gens ni mica, per bé que me'n queixava amargament, per tal d'enutjar la meva família. "Anau, anau, no fa res si jo qued tot sol, ja hi estic acostumat... Quan tornam vells no feim més que nosa... Ens hauríem de morir, quan ja no servim per res...". "Vaja, mon pare, no torneu començar la lletania! Si no ens teniu davant vos queixau, i si ens hi teniu no feis més que donar branca". I era cert. Ben cert. En el fons no m'hi sentia com una nosa, de fet gaudia de bona salut per a la meva edat, menjava de tot i no havia perdut mobilitat ni facultats mentals, al manco d'una manera que jo apreciàs sensiblement. Me'n recordava, això sí, més de les coses que m'havien succeït d'al.lot que no de les més recents. Diuen que aquest és un símptoma de senilitat, però a mi no m'afectava gaire ni em feia patir. No, no m'importava quedar-me sol. Quan tots hagueren partit vaig treure el balancí fins devora el

portal del carrer, decidit a prendre una estona la fresca i a veure passar la gent que anava a la berbena. Volia fer un poc de temps, fins que em vengués la son, perquè sinó me costaria adormir-me, com de costum. Vaig deixar encesa la làmpara de la saleta i me vaig instal.lar en la penombra de l'entrada, amb els peus damunt el mortal. Era un roi de gent el que anava amunt i avall, aquell dissabte de Sant Bartomeu! La majoria passava per davant ca nostra sense ni sols adonar-se'n de la meva presència. Algú sí que s'hi fixava i em saludava. "Bona nit, l'amo en Llorenç. Que no anau a la berbena?". "No hi tenc cap feina". I me quedava tan tranquil. No sé quin temps va transcórrer entre el pas de la darrera persona que vaig escometre, na Joana "Reüllà", i el succés. Ni quina hora era. Ni com va passar allò. No vaig sentir res ni de res vaig adonar-me'n. El fet és que en Lluçia "Maneta" i la seva dona pujaven cap a la Plaça des Sitjar i me saludaren. "Bona nit, Llorenç". Vaig anar per alçar la mà i per contestar, però ni la mà es va moure ni de la meva boca va sortir cap paraula. Quina pardalada, vaig pensar. I ara què és això? Vaig decidir no posar-me nerviós. Anem a veure. Me duré la mà a l'orella. Res.

Francisca Morey

"Volem un poble saludable"

Com pot ser que la mà no respongui a les meves ordres, si empre ho ha fet? Tampoc la mà esquerra. Bé, m'aixecaré, estiraré un poc les cames i aquest ensofiment m'esparrarà. Tampoc. Ni un múscul. Sols les pipelles seguia notant en activitat. Provaré de pegar un crit. Pensa! Com un moment abans, de la meva gargamella no en va sortir ni el més mínim so. Quina putada! El cas és que no tenia res que em fes mal, ni sentia cap molèstia, ni havia deixat de percebre tot el que m'envoltava. I també d'aquella extranya situació en què me trobava n'era conscient. En aquelles primers moments, vaig creure que seria algun transtorn momentani que remetria espontàniament. D'aquí a una estona m'haurà espassat. Hi veig bé, hi sent i me'n tem del que succeeix. Estava intentant animar-me a mi mateix. La gent seguia passant per davant ca nostra. Alguns que em saludaven es quedaven una mica sorpresos de que jo restàs mirant-me'ls sense fer cap gest ni un per contestar. Però bé, era una sorpresa relativa. Qui més qui manco coneixia el meu caràcter i tampoc no es sorprenia massa si jo no corresponia a una salutació. Ho feia sovint. Després d'un temps que a mi se'm va fer infinit, la meva filla

i el gendre tomare de la berbena. Devia ser tard perquè na Maria em va mirar, esglaida, i gairebé em va cridar: "Mon pare, i què feis encara aixecat?". "Vaja, padrí -s'hi afegí el gendre- de manera que teniu vetlera, avui!". "Au, au, quines hores són aquestes d'anar pel món, sant home? Venga, passau-me davant i colgau-vos tot d'una!". "Mira-te'l, quin cas que ens fa!". "Que no ho sentiu? O heu de vetlar tota la nit, avui?". No sé quin temps tardaren en intuir que estava passant quelcom anormal, però acabaren per fer-ho. La meva filla fou la primera. "Mon pare, que no estau bé? Què vos passa? Digau qualque cosa!". "Miquel, mon pare no està bé". Provaren d'aixecar-me i va ser igual que aixecar un sac buit. Na Maria es va posar a plorar i el meu gendre a consolar-la. I jo, ara sí, per un moment em vaig sentir, a més d'abandonat, culpable no sabia de què. Mirau quin transtorn els causaré.

Sonia López

"Allò que m'agradaria ser"

Ben aviat em vaig veure instal·lat dins el cotxe del gendre, amb l'ajuda d'alguns dels qui encara circulaven festa avall. "I què li ha passat a l'amo en Llorenç?". "No ho sabem. Quan hem tornat de la berbena l'hem trobat així". "Haurà quedat nombrat, aquest homenet". "Quines desgràcies!". En el PAC d'Artà hi trobarem de guàrdia un dels metges de Capdepera. Després d'una primera exploració vaig percebre perfectament com arrufava el nas i estenia un volant per anar a Son Dureta, amb caràcter urgent. Com sol ser de costum, una vegada a l'hospital, em tengueren un caramull d'hores a un passadís, sense que ningú em miràs ni de prop ni de lluny. Ja feia claror quan traslladaren la llitera on em tenien instal·lat a una consulta. Una metgessa encara jove em va mirar els ulls, em va pegar toquets amb un martell pels genolls, va parlar amb la meva filla sobre la meva salut anterior al succés, va escriure no sé què a uns papers i me va dir: "Estau tranquil·let, que aquí vos posarem bo". Una setmana a Son Dureda pot resultar d'allò més entretingut. "Ara vos traurem una mica de sang per fer anàlisis". I venga puny que te puny. "Avui toca "electro", mestre Llorenç". I au, cap a la sala de màquines. "Què voleu que vos fem una radiografia?". I ja me teniu en pèl ajagut damunt un llit sense llençols. "És ben poc agut aquest home de Capdepera. Mai diu res. Més valdria ens féssiu un poc de càs! Jesús quin un!". I jo que els hauria enviat a tots i a totes a la merda, allà estava, sense poder-me moure, sense poder dir res, rodejat de persones però absolutament aïllat en el meu mutisme, en la meva immobilitat. No sé exactament si havien

passat sis dies, o eren set o fins i tot vuit. Un migdia na Maria me digué: "Mon pare, ens han donat permís per anar-nos-en a ca nostra! Què? Estau content?". Vaja, vaig pensar, de manera que em deixen fer per impossible. M'envien a ca nostra ben igual que quan vaig ingressar. No saben què han de fer amb mi. I què han de saber! En aquests casos no s'hi poden fer moltes coses. "Ja veureu com vos posau bé, mon pare. El metge m'ha dit que això es cura amb medicament i que el podeu prendre igualment a Capdepera". Començaren després els llargs dies del suplici. El meu gendre i la meva filla m'aixecaven cada dematí i m'instal·laven a una butaca que devien suposar que jo trobava còmoda. "Ja li ha tornar amollar dins els calçons! Sou un porc, padrí, això és el que sou! Podríeu intentar fer qualque senya, si és que no podeu parlar, i vos asseuríem damunt la tassa! Aquest home acabarà amb nosaltres". M'obrien la boca i m'hi posaven cullaradetes de puré asquerós o bocinets de fruita esmicolada. De manera instintiva, no sé per quin desconegut mecanisme, jo anava engolint el menjar, per bé que no sentia gust algun i l'alimentació constituïa més un sacrifici que no un plaer. "Mira-te'l a ell, com per menjar sí que hi està bo! Molta polissonada és que duu damunt". No, no volia morir-me. No podia fer res, absolutament res, però no volia morir-me. L'instint de supervivència s'havia apoderat de mi i estava decidit a lluitar -però com lluitar?- per la meva existència. El mes de setembre, deien, estava resultant anormalment calorós. Jo no la notava massa, la calor. En el corral hi teníem una figuera i a la seva ombra em solien instal·lar de bon matí, fins hora de dinar. Al principi el temps transcorria amb una lentitud desesperadora, sense més horitzons que la paret del corral que dona al carrer dels Còdols, per un costat, el portal de la casa per l'altre, i l'enfront de can Joan "s'Artanenc", en el tercer angle. Darrera meu hi havia l'excusat i la bugaderia, però jo no els veia mai perquè sempre m'asseien girat cap a l'altre costat. Després de dinar em solia ficar al llit dues o tres hores. Em desesperava sense poder dir que no en tenia cap gana d'anar-hi al llit, que la son ja feia temps que l'havia acabada i que cansat no hi estava gens ni mica. "Avui vos posarem d'aquest costat, perquè no vos escaldeu". I d'aquell costat me colgaven. "Avui toca de l'altre costat, mon pare". "Avui vos posarem d'esquena". Ho feien per fer més. Jo ho veia. Però tant me feia que em posassin d'una o altra manera. Aquelles hores no em passaven. Devers les cinc de la tarda em treien de bell nou al corral fins a l'hora de sopar, i una vegada haver-me fet engolir unes quantes cullarades de puré, o un tassó de llet amb galetes, o una mica de fruita, cap a jeure falta gent, sense deixar-me vetlar una estoneta, que era el que jo volia. "Ai, mon pare, de cada vegada menjau pítjor! N'hi ha per tot! Pareixeu un infant! No veis que tot vos cau de la boca?". Tot el que no m'havien pogut renyar abans, ara ho rescabaven. Com que no els podia contestar em deien tot el que volien, o perquè menjava malament, o perquè em feia les necessitats damunt, o perquè em queia el moc, o per qualsevol qüestió de les moltes que anaven fent de la meva presència i de la meva existència una càrrega insuportable per als meus familiars. Les estades al corral anaren convertint-se en gairebé una festa. L'altra alternativa era el llit. Per això em feia tan feliç que em duguessin davall la figuera. Els primers dies el

corral em semblava el mateix que havia vist durant tants d'anys, però amb el pas del temps la meua percepció, sense motiu ni ocasió per a cap altra distracció, va anar escorcollant racó a racó, caire a caire, detall a detall, fins fer d'aquells pocs metres un univers fabulós per explorar. Aquelles peces de marès que tancaven el solar per la part del carrer dels Còdols em donaren molt què fer. Vaig anar estudiant els dibuixos que el pas del temps havia deixat sobre les pedres sense referit, les vaig anar comptant i, fins i tot, a cada una d'elles li vaig posar un nom: na Blanca, na Negra, na Corcada, na Nova, na Vella... Eren tres filades de maressos de vuitanta per quaranta i quinze de gruixa, amb un buit ocupat per una barrera de fusta que quaranta anys enrera em va fer en Pere de Son Taix. Cada any jo me'n cuidava de pintar-la i això feia que es conservàs prou bé. "Igual, madò Francisca, igual... Vos dic que duim un bon viatge, però, què voleu? Déu ens ha enviat aquesta desgràcia i Ell té la darrera paraula". Així solia explicar-se la meua filla a les visites, sense tenir esment de si ho feia davant jo, per bé que ella sabia que jo hi sentia perfectament, tal i com li aviat aclarit el metge: "Aquest home hi sent bé, eh? Anau en compte a llò que deis davant ell". No, no hi anaven massa, en compte. Tampoc no hi anaven els visitants. "Sí, Maria, me pots ben creure que et plany. No sé per què Déu no fa una obra de misericòrdia". Afortunadament, una vegada superada l'expectació que aquests casos despertaven en els primers moments, a poc a poc la curiositat es va anar apaivagant i cada vegada s'hi aturava menys gent per ca nostra. A més de la paret de marès, m'entretenia molt la figuera, aquella figuera albacor més vella que jo i que feia unes figues no massa dolces, la majoria de les quals solien anar directament a engreixar el porc. La meua immobilitat era general, però el cap m'anava per on ell volia. Generalment el tenia tombat per envant, amb el mentó tocant-me el pit. Altres vegades, tombava cap a un o altre costat, i fins i tot per enrera. Era en aquest últim cas que podia escorcollar la figuera de prim compte, intentant seguir amb la mirada cada una de les branques, des del seu naixement fins al punt més alt, mirant quantes figues li quedaven encara i vetllant que cap no em pegàs damunt en caure, per bé que, donada la meua situació, això jo no ho podia evitar. Quan el cap me tombava per envant, com succeïa la majoria de les vegades, em passava hores senceres seguint el tragar de les formigues, els viaranyos que trescaven, els seus ritus socials, els seus esforços per traslladar viages que sempre semblaven excedir la seva capacitat i la seva força. Abans d'acabar el mes de setembre vaig rebre una grata sorpresa. La Seguretat Social m'havia concedit una cadira de rodes que va resultar més còmoda que la butaca on fins aleshores havia assegut. A més, podeu ben creure que quan m'entraven o me treien de la casa amb aquell artilugi, era un autèntic gaudiment. No sé què em semblava, però des de la immobilitat del meu cos, les anades i vingudes amb la cadira de rodes suposaven la màxima emoció que la vida em deparava en aquells moments. Si m'hagués pogut donar a entendre, hauria demanat a la meua filla, o al meu gendre, o a la meua néta, que em duguessin a fer voltes amb aquella espècie de carretó on em sentia tan a pler. Per cert, la néta es va anar convertint en la més constant i inesperada companya durant les hores del corral. Sempre que tenia un moment treia una

cadira davall la figuera i s'asseia al meu costat. Al principi no deia res. Me mirava intentant descobrir algun gest, alguna emoció o, simplement, algun petit moviment que la permetés travessar la cuirassa que de fet em separava de tot i de tots. Altres vegades m'agafava una mà entre les seves, amb una tendresa que jo no coneixia, i així s'estava llarguíssimes estones. Mai havia sentit jo la necessitat de manifestar sentiments de cap mena i molt manco si eren afectius. A vegades, fins i tot, quan essent més joveneta la meua néta em donava alguna besada, jo l'apartava amb fermesa. "Fuig, no em venguis amb coverbos!". Ara, en canvi, que voldria estrènyer-la entre els meus braços, no ho podia fer.

Maria March Balaguer.

"Water"

Cap al final de setembre, un d'aquells dies en què el cap m'havia tombat enrera i estava comptant el nombre de fulles d'un branquilló de la figuera, va succeir quelcom habitual per a la data que corria. Una xubascada d'aquelles que no avisen començà a descarregar amb la intensitat pròpia del final d'un estiu llarg i calorós com el que s'havia patit. Una aiguada es desplomava del cel, d'un cel que s'havia fet obscur com el moro d'una ximeneia. Ben aviat, aquell batut travessà la dèbil resistència de la figuera i començà a caure directament sobre la meua cara, la meua cara estúpidament girada cap a uns núvols cada cop més amenaçadors. "Jo tornaré loca", vaig sentir que deia la meua filla mentre empenyia la cadira de rodes cap a dins la casa. "Jo no puc estar a dos llocs en el mateix temps". Pareixia com si volgués justificar la tardança -uns breus minuts, per altra part- en venir a cercar-me. "I què voleu, mon pare? Jo només sóc una i no tenc deu mans. Ara vos eixugaré". No sabia, no podia saber, que a mi tot allò em pareixia un joc, un joc com els que practicava quan era un nin, ben igual que d'infant, ara em sentia dolçament culpable d'haver comès alguna entremaliadura. Sigui com sigui, aquella primera xubascada posà punt i final a les visites al corral. Al cap de poc temps vaig sentir que deien que estava pitjor, que jo estava pitjor. "Des de que es va banyar en el corral, ton pare hi ha afegit molt", solia dir el meu gendre. "Sí, me pareix que no passarà d'aquest hivern", rematava na Maria, no sé si amb pesar o amb esperança. Cada vegada m'aixecaven més tard i me colgaven més prest i, certament, jo també notava un general debilitament. Menjar em costava cada vegada més i la meitat del que em donaven se n'anava barba avall fins al

pedaç que em posaven per tal que no m'embrutàs. En donaven la culpa a la banyadura d'aquell empijorament, però jo sabia que la causa era l'enyor. M'ofegava dins la casa, sense les meves pedres de marès, sense la figuera, sense les formigues... Adaptar-me a la nova situació me va dur temps. Vaig haver d'anar trobant nous motius d'entreteniment, a dins aquella saleta que tenia tan vista. La televisió no, no m'havia entretingut mai, i ara menys. Aquells quadres fets de fotografies d'un calendari no produïen en mi cap emoció ni despertaven el més mínim interès de la meua part. El sofà, les dues butaques, la camilla i les tres cadires que conformaven tot el mobiliari, a més de la meua cadira de rodes no constituïen cap centre d'atracció ni de recreu. Ells, els meus familiars, no ho podien entendre, però m'avorria. Seguien més xubascades i jo em desesperava dins la saleta. Si al manco m'haguessin assegut dins l'entrada i hagués pogut veure ploure, veient l'aigua córrer carrer avall, o hagués pogut sentir les gotes estavellant-se contra els vidres! Mesos passaren fins que alguna cosa d'aquella habitació va començar a cridar-me l'atenció.

Francisca Morey
"Water"

La funda de la camilla fou la primera. No sé explicar els dibuixos d'aquell tros de tela de llana, però a mesura que els anava trescant amb la mirada més suggerents em pareixien. Es tractava de traços groguencs, cargolats, sobre un fons marró i beig. Cercar el començament de cada un d'aquells cargols i seguir-lo fins al final em duïa una feina ja que adesiara es desviaven en una mena d'afluents que em despistaven. Si iniciava la ruta d'un dels traços grocs i aquest es perdia per un dels dobles de la funda, això m'enutjava molt i el traç era batiat amb un nom d'acord amb els meus sentiments: *Cabró*, *Mort de fam*, *Porcell*, i d'altres semblants. Els traços que tenien un inici i un final al meu abast rebien, en canvi, noms com *Simpàtic*, *Perfecte*, *Valent* o *Principal*. Quan el cap m'anava enrera vaig tenir ocasió de centrar-me en el cel-ras. Amb la boca badada i no d'admiració precisament, em passava hores escorcollant els dibuixos de les plaques de guix que el meu gendre havia fet posar ja feia uns quants anys. Aquells dibuixos formaven una mena d'enreixat geomètric, amb unes flors en el centre de cada un dels rombes que s'hi traçaven. Comptar el nombre de rombes de cada una de les plaques i intentar multiplicar-lo pel total d'aquestes va ésser

una feina que vaig intentar infructuosament durant tot l'hivern. Quan la meua filla em veia en aquella actitud, amb la boca oberta i els ulls centrats en els dibuixos del cel-ras, me solia posar una mà damunt l'espatlla, crec que amorosida, i em deia: "Ai, mon pare, heu tornat ben beneït! Tan valent com éreu i haver-vos de veure d'aquestes maneres...". A vegades, una llàgrima li rodolava per la galta i aleshores jo sabia que ella no cobetjava cap sentiment negatiu quan desitjava la meua mort. Sigui com sigui, però, el vaig passar l'hivern i amb la primavera vaig semblar reviscolar. Amb el bon temps tornaren les sortides al corral, primer curtetes i després com les d'abans. Vaig retrobar les meves pedres de marès, les meves estimades pedres, i vaig comprovar com na Corcada encara hi esta una mica més corcada que uns mesos enrera. I vaig retrobar la meua figuera, traguent ulls a les totes. I formigues! Hi havia una formigada! Quina festa per als ulls i per al cor! "Aguanta molt, ton pare, eh?". "Ja veis, més que mànec de cullera". I jo feliç. L'estiu se'm va fer curt, tan entretingut com estava i quan tornaren arribar les pluges aquestes m'agafaren a cobert perquè no començaren fins a finals d'octubre i ja no em treien al corral. I el retorn a la saleta coincidí amb una nova recaiguda i amb les afirmacions més contundents: "Hi afegeix de cada dia". "No li queden més que la pell i els ossos". "Quina fortalesa que té aquest homenet!". I coses per l'estil. No sé si per empenyar o per què, però me vaig proposar sobreviure a un nou hivern i ho vaig aconseguir. "Ens enterrarà a tots!", arribà a dir el meu gendre. Però, ja veis com són les coses, quan arribava de bell nou el bon temps i un nou estiu s'obria ple de possibilitats i suggeriments, la meua maquinària va decidir fer el darrer espetec. Va ésser davall la figuera, davall la meua vella i estimada figuera albacor. Em torbava amb el cap tombat per enrera, distret per una fulla que ballava al compàs de l'oratge. Molt lentament, amb una suavitat semblant a la de les plomes del canari, vaig sentir com la vida anava abandonant-me. La fulla que ballava i la figuera tota s'anaren fent cada vegada més imperceptibles, difuminant-s a poc a poc per bé que jo seguia intentant entrellucar els seus contorns. L'olla que bollia damunt el foc de la cuina va semblar que s'allunyava de mi i el remor de l'aigua es va anar dulcificant fins que es perdé del tot. Tot es va fer gris fins que, finalment, el meu cos semblà estremir-se, sacsat per una força de desconeguda procedència. Un darrer llampec va creuar pel meu cervell, abans que tot s'obscurís definitivament, un darrer llampec d'intel·ligència que em va donar a entendre que allò era la Mort.

JAUME FUSTER ALZINA.

